

EESTI POLITSEILEHT

№ 3

17. detsembril 1921 a.

I. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — iga laupäew.

Tellimise hind: aasta peale Mk. 800.—
 poole aasta peale 400.—
 weerand aasta peale 200.—

Üksik number maksab Mk. 18.—

Toimetus ja kontor: Tallinn, Lai t. 38 (ajutiselt).
 Awatud kell 9—3. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:

1/1 lehek. Mk. 2400.—	1/8 lehek. Mk. 300.—
1/2 " " 1200.—	1/16 " " 175.—
1/4 " " 600.—	1/32 " " 100.—

Lehe eesküljel 75%^o, tekstis 100%^o kallim.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.

Jooksew arwe „Eesti Pangas“ nr. 1056.

Politsei ja sõjariistade tarvitamine.

Mõne aja eest oli ühes piiridärres külas juhtumine, kus külaelanikud salgas politseiwõimudele vastu hakkasid. Politseinikud said sealjuures peksta ning kimwidega pilluda, ühel nendest kisti wormiriided katki ning politseinikud kuulsid ka pääsipaugutamist (Näi oli widewikul.). Selle asemel et oma lasteriistu enesekaitseks pruukida, paugutasid politseinikud õhku, kuni nende padrunid otsa lõppesid. Pärast seda olid nad sunnitud määratsema rahwa salga eest põgenema.

Politseipeawalitsuse ülema päewakäit, seda juhtumist arutades, leidis üsna õieti, et politseinikud on lasteriistadega varustatud mitte selle tarwis, et õhku paugutada, waid, et neid politsei korralduses ettenähtud juhtumistel pruukida. Mõistagi seal juures, et läbipekstud politseinik taotab oma lugupidamise rahwa filmas ja ühes sellega ka oma autoriteedi, ilma milleta politseinik mitte enam politseinik ei ole.

Millega aga seletada seda juhtumist psüholoogiliselt? Ei wõi ju arvata, et politseinikudel jünnitakse isäralist meeledõbu see asjaolu, kui nad määratsewa ja pealetungiwä rahwa ees rewolwritest õhku paugutasid. Oleks ju loomulik olnud, et politseinikud, ennast tegelikult awaldawa rahwa wiha eest kaitsies, lasteriistu pealetungijate vastu pruukinud oleks. Mis pärast nad jeda ei teinud?

Kui ametlikus juurdluses kirjeldud asjaolud tõele wastawad, mille üle meil mingisugust põhjust kahtlemiseks ei ole, siis on siin ainult üks seletus võimalik. Politseinikud, wähemalt need, kes selles juhtumises niisugust kurba osa etendasid, ei tunne oma wõimupiirisi ega kohusi, ei tunne küllalt seadust. Teadmatuse oma õiguste üle sünnitab ebakartust wastutuse eest.

— Aga mis siis minust saab, kui ma lasen? — kähwab läbi politseiniku pea, sel ajal, kui üks hoop teise järele tema turja peale sajab. Ming . . lasteriist jääb tarwitamata enesekaitseks, ehk temast paugutakse õhku, nagu ülemaal kirjeldud juhtumisel.

Mõistagi, et meie kaugel oleme mõttest, nagu peaks politseinik iga wahėjuhumise juures rahwaga kohe taskust rewolwori tõmbama ja rahwa peale paugutama hakkama. Seda ei tohi kunagi ette tulla. Enese üle walitsemine on politseiniku tähtsam omadus; külm järelkaalumine — tema esimene ülesanne. Lasteriista wõib politseinik ainult äärmistel juhtumistel tarwitada, kui mingit muud kaitsewõimalust enam üle ei jää.

Politsei lasteriistade pruukimise õigus on seaduses piiratud. Politsei korraldus lubab „teenistuses olewale“ politseinikule sõjariistu tarwitada „oma ametikohuste täitmise juures“ ainult järgmistel tingimistel:

„1) temale sõjariistus isiku kallaletungimise korral;

2) temale ilma sõjariistadeta ühe või mitme isiku kallaletungimise korral, kui muud kaitsevõimalust üle ei jää;

3) teiste kõrvaliste isikute kaitsmise korral, kui muud kaitsevõimalust ei ole;

4) kurjategija kinnivõtmise korral, kes p. p. 1—2. nimetatud vägivaldsete tegudega ennast kaitseb, ehk kui ei ole võimalust põgenejat kurjategijat muude abinõudega taga ajada ja kinni püüda;

5) wangimajast ehk wahi alt ärapõgenemise korral, kui ei ole võimalik teda kinni võtta.“

Nii siis näeme, et seadus õigustab politseiniku sõjariistu tarvitada ainult: 1) enesekaitseks, 2) kodanikkude kaitseks, 3) kurjategija kinnivõtmise korral ja 4) wangimajast ehk wahi alt ärapõgenemise puhul. Sealjuures rõhutab seadus, et sõjariista tarvitamine ainult siis õigustub on, kui muud kaitsevõimalust ehk muud abinõu üle ei jää.

Meid seaduse tingimisi tegelikusse elusse üleviies, leiame, et politseiniku seisuford sõjariistade pruukimise juhtes sugugi mitte kaitsmisewäärt ei ole. Misfireerime seda mõtet järgmise näitega.

Politseinikul on ülesanne kardetawat ja tähtsat kurjategijat tabada. Wiimase üle korjatud andmed lasewad arvata, et tema oma priiust kergesti ei ohwerba ja et sõjariistus wastuhakkamist oodata on. Misjugune on sel juhtumisel politseiniku seisuford?

Siin wõiwad juriidilises mõttes kats momenti olla: 1) kurjategija katsub põgeneda ehk 2) kurjategija hakkab vastu. Esimesel juhtumisel on politsei õigustud sõjariistu pruutima, kui „võimalust ei ole põgenejat kurjategijat muude abinõudega taga ajada ja kinni püüda“. Teisel juhtumisel aga muutub politseiniku osa: ta wõib sõjariista ainult enesekaitseks pruutida. Taktika mõttes on politseinik esimesel juhtumisel pealetungija, teisel juhtumisel lähed aga pealetungija osa sõjariistaga warustud kurjategija peale üle, kuna politseinikul ennast kaitsta tuleb. Ei pruugi strateeg olla, et mõista, kui palju ülekaalu pealetungijal on. Tema wõib momenti walida, milal sõjariista pruutida, initsiatiiv on tema käes.

Politseinik wõib oma sõjariista ainult siis pruutida, kui tema vastu juba sõjariistu tarwitub on, ehk kui kurjategija teguwis temale kindlad andmed selle üle annab, et kurjategija filmapilt oma sõjariista tema vastu pruutima saab. Kes aga annab niisugusel juhtumisel politseinikule tagatise, et teda kurjategija esimene kuul ei trehwa? . . .

Meie seadusandlus kahjuks ei määra kindlaks, mis nimelt tuleb mõista „kinnivõtmise“ all politsei tegevuse alal. Saksa seadus, näitujeks, määrab, et politseinik paneb oma käe kinnivõetawa isiku õla peale ja seletab seal juures seaduse nimel tema kinnivõetuks. Alles hiljuti oli ülemaal maakonnakohtul (Oberlandgericht) Kölnis järgmine asi arutada.

1918. aastal rahutuste ajal sai keegi Kölni elanik sel filmapilgul, kui tema kott selgas üle tänawa sammus, kordniku poolt hüüdega: „Seisa, ehk ma lasen!“ kinnipidamiseks sunnitud. Et aga esimene seisma ei jäänud, siis lasi kordnik revolwrist ning haawas teda surmawalt. Järelejäänud omaksed andsid isiwilnõudmise kordniku ning ka riigivalitsuse peale maakonna kohtusse. Maakonnakohtus mõistis nõudmise õigeks. Walitsuse protesti tõttu läks asi ülemasse maakonnakohtusse, kes selle kohtu otsuse kinnitas. Omas otsuses rõhutab ülem maakonnakohtus, et hüüe: „Seisa, ehk ma lasen!“ sugugi mitte kui kinnivõtmise seaduse filmas olla ei wõi ning selle tõttu politseinik mitte õigustud ei olnud oma lasteriistu pruutima. Et aga politseinikkude instrueerimine walitsuse kohus on, siis peab ka walitsus nende tagajärgede eest wastutust kandma, mis selle läbi tekkisid, et walitsuse agendid oma kohuseid politsei kaswatamises ja õpetamises halvasti täitsid. Niisama leidis ülemkohtus ka kordniku wastutawa olema oma seadusewastase teguwisii järelduste eest ning mõistis ka selles osas isiwilnõudmise õigeks.

Soowitaw oleks, et tulewases poliitsei korralduses, mis praegu politseipeawalitsuses wäljatõtamisel on, mõiste „kinnivõtmise“ poliitsei tegevuse alal juriidiliselt kindla kaju saaks. Seda nõuavad mitte ainult politseinikude teenistuse hurwid, waid veel enam rahulikkude kodanikkude julgeolek, mida ju poliitsei kutsutud on oma tegevusega kindlustama.

Politseinikkude soow.*)

Õesti konstitutsiooni loomise aeg langes ajajärku, mil wägewatest naabrimaadest revolutsiooni tulekahju ka meie maale helki heitis. See oli

*) Kuigi toimetuse oma taastõllise mõtteid just igas punktis ei jaga, siiski leiame kohaselt nende, politsei-

aeg, kus kõik, mis wana korda meeletuletas, kõrvale heideti, nende seas ka mõnigi hea asi. Nii tekkis sotsialistide pealekäämises „Õesti waba-

nikkude meeletu iseloomustawatele ridadele, kohta anda Toimetuse.

riigi põhiseadusesse § 7, mis väga mõtlema paneb. Tähendud paragraf määrab: „Cesti wabariit ei anna autähti ja aumärke oma kodanikkudele, wäljaarwatud kaitsewäelastele sõja ajal. Samuti ei ole Cesti kodanikkudel õigust wastu wõtta wõdraste riikide aumärke ja autähti“.

Meie kuulsime enamlaste ajal hüüdu endise Weneriigi teenijate kohta: „прочь побра-
кышки!“ Kuid meie teame ka, et Wenemaal hukaw enamlaste kord weelgi püüid. Ning sealgi wõeti warsti aumärgid tarwitusele; aumimedeks peale muu ka „ПОТОМСТВЕННЫЙ ПОЧЕТНЫЙ ПРО-
ЛЕТАРЬ!“

Politseisse on wiimasel ajal kogunud nii mõnigi hea töõjõud. Ühel ainsamal ametiastmel on aga väga mitmesuguseid mehi, kelle töõwõim, kogemused ja usinus suuresti lahtu lähevad. Pait ja taju on neil aga kõigil ühesuurune. Niisama teeb neid ka worm wäliselt ühesuguseks. Ning kui neid ritta seada, siis ei wõi kudagi ütelda, kellel on neist suuremad teenused Cesti riigi loomises, kellel wähemad. Nad on kõik ühesugused. Meil on palju isikuid, kes esimestel rasketel aastatel ühekorraga teenisid kaitseleibid ja politseis. Kuid nad on jäänud unustusse oma tagasihoidliku iseloomu tõttu, mis harilik nähtus on tõsiste töõjõudude juures.

Politsei juhiwatel wõimudel on kerge äratunda, misugused ametnikud täiesti wastawad oma elukutsele ja kellede tegevust tuleb hiinata. Kuid kehtkojal on wõimalus wõetud neid wäliselt ära märkida, sest seadus ei luba seda. Rahalised autasjad on kulukad ning raskendawad riigi majandust. Nii peawad ametnikud, kelle teenused filmapaiswad, ülestähendamata, äramärkimata ja tasuta jääma, sellepärast, et § 7 põhiseaduse loomise juures riigi ametnikkude psühholoogiat tähele ei pandud.

Zuba hakkawad hääled kuuldawale tulema, et seega suur efektus on tehtud. Ning imelikul wiisil tulewad need mõtteawaldused just nende

poolt, kes ise pole kunagi ametnikud olnud, waid kelle teraw pill puudust wäljastpoolt näeb. Nii siis näitab meie soowi awaldamine „Cesti Politseilehe“ kaudu küllalt ajatohane olewat.

See puudus tuleb kõrvaldada. Olets loomulik, et politseiga siin algatust tehtaks. Tuleb ju politseil surmale alati silma waatada, niisama kui sõduril tulejoonel wiibimise puhul.

Cesti wabariit on neljandasse aastasse astunud ja 11. oktoobril 1923 aastal pühitseme Cesti wabariigi ja tema politsei wiie aastast jubileumi. Kas peame siis seisma tühjade kätega nende ees, kes meie riiklist korda kaitstes, meid kuni jubileumini wälja wiinud? Wõi ei teeni ikkagi nende rind ära seda, et teda ilustaks wäline teenuse märk? Neg on juba nüüd selle peale mõelda.

Kui wabaduseristi wõidi anneada kaitseleiblastele, siis wõiks seda õigust ka politsei peale laiendada, aluseks wõttes seda hädaohutlikku seisukorda, milles politsei teenijad tihti wiibima peawad. Wäliselt peats aga ka ära hinnatama pikemaajaline laiskuseta teenistuse aeg, et igaüks politsei peale waadates kohe näeks, mis see eht teine Cesti heaks ära on teinud. See tõstaks wastastikku lugupidamist kodanikkude ja politsei wahel, sunniks esimesi austawale liginemisele politseiga, ning tõstaks politseinikkude huwi ja iseene lugupidamist, mida ka hra siseminister Einbund Tallinna politsei ülewaatusel 1920 a. suwel soowitas.

Kodanik peab politseit nähes teadma, et tema ribades mehi on, kes surma ees ei kohku, kes wähepe palga eest kõik oma jõu, ifegi elu annab ühisloonnale. Kuid teistelt poolt peab ametnik tundma, et tema waewa mitte üksi aineliselt ei hinnata, waid ka aumärkidega, mis mitte üksi rinna ehtimiseks ei ole, waid lugupidamise ja tänu täheks.

Arwan et olen paljude nimel rääkinud ning et mulle kõik kaasa tunnewad.

Morrison.

Kriminaal oja.

Psühiatria ja kuritegevus.

II.

Tunnistajate psühholoogia alal korjab jurist ja kriminalist oma kogemusi enamasti iseseiswalt, aga psühopatoloogilistes küsimustes pruugiwad nad psühiatri abi.

Ka waimuhaigeid wõiks mõnejuugustel asjaoludel kui tunnistajaid kasutada. Wõistagi, et nende seletustega tuleb väga ettevaatlikult ümber käia ning neid ainult siis arwesse wõtta, kui nad teiste tõenäoliste tunnistajate ütelnustega kokku-

tõlas on ja wiimaseid täiendawad. Waimuhaige, kui tema ei põe raskemat liiki waimuhaigust, wõib õigeid kirjeldusi juhtumiste üle anda.

Wäga kahtlased tunnistajad on nõdrameelsed sündimise poolest ning nõdrameelsed alkoholiismi tõttu. Kui politseinik teab, kellega tal tegemist on, siis ei ole see asi nii hädaohutlik. Aga wähe-
sel mõõdul, ka kestmisel kraabil edenenu nõdrameel-
sus, mida wõhitul raske kindlaks teha, wõib tunnis-
tajate ütelnus tenäol terve juurduse ebateele wiia,

Mahwas, omas vähem haritud kihis, waatab kohtuproisessi peale, niihästi kriminaal, kui ka tsiviil asjades, kui kauplemise peale, milles üksit inimene ennast lahju wastu igatewiisi kaitsta püüab. Sellest tuleb ka, et tunnistajad alama-dest rahwakihidest kaunis tihti „sõbra mehe poolest“ idit wastiwad. Tihti peale saawad niisugused tunnistajad wiina pudelitega „ümber-töötud.“

„Tõsi ju, niioiwi see asi oli!“ Ning tunnis-taja hakkab juba ise piiri tõe ja wale wahel kaotama.

Kui juba niisugune teguwiis täiesti terve, vähem haritud inimese juures oma mõju ena-masti awaldamata ei jäta, siis seda enam mõjub ta nõdrameelsete juures. Nõdrameelne alkoholiismi tõttu on napsu wiina eest walmis igasu-guste wale tunnistuste peale, ilma et temal seal-juures wastutuse tunnet oleks. Kombluse tunne puudus soetab temas kalburuust wale poole. Sealjuures on tema mälestus nõrk ning selle tõttu kujunewad juhtumise üksikud asjaolud tema mälestuses walesti ja puudulikult. Mälestusele tuleb niisuguse tunnistaja ettekujutuse wõim appi. Nõdrameelne waatab oma tunnistaja osa peale kui mõnesuguse wägitöö peale ning leiab enefe olewat kõige tähtsama tunnistajate seas.

Wäga kardetawad tunnistajad on langeidõbised ja hüsteerikud. Nad on seda kardetawamad, mida vähem nende intellekt haiguse tõuu kannat-anud on. Tuntud psühiater Dr. Schaefer, ühe suurema nõrgameelsete haigemaja juht Hamburgis, jutustab, kudas langeidõbised tema haigemajas mitmesuguseid wäljamõeldud kaebtusi teiste hai-gele ja haigerawitsetajate wastu idisid ning seda nii osawalt tejad, et ijegi arstiid tihti peale us-kuma jäid, kuna lõpuks selgus, et mitte ükski sõna tõsi ei olund. Põhjuseks oli enamasti kät-temaksu himu.

Psühiatria leiab, et hüsteerikud, kui tunnis-tajad weelgi hädaohhtlikumad on kui langeidõbised. Wiimased asurwad oma walega kõhe üles, kuna hüsteerikud oma kättemaksu plaanisid kuude ja aastate kaupa sepiisewad. Nad ei laje oma

ohwreid mitte nii kergesti lahri ja pruugi-wad iga abinõu, et oma plaanisi täide saata. Raastuundmine, häbi, halastus on neile tundu-mata omadused. Oma ohwri süüdistamise juu-res etendab hüsteerik kannataja osa, ja seda niisuguse inglinõoga, et kuulaja enamasti tema häda ja kannatuste sisse uskuma jääb. Tihti-peale on niioiwi tagatiisutaw abielumees, keda igasugustes häbitõedes süüdistatakse ja keda weelgi peale abielu lahutust põlewa wihaga, jah, ijegi sõjariistaga jälgitakse. Wahel jälle on hüsteeri-kute kättemaksu tuju sihitud meesterahwaste wastu, kes patutud armastuse wastu külmaks jäid; ülemate wastu teenistuse alal, kaas-armukeste wastu. Sealjuures tunnewad mõ-ned hüsteerikud oma süüdi, kuna teistel juhtu-mistel süütundmus osalt ehk täiesti puudub. Wiimastel juhtumistel leiame hüsteerikute juures enamasti eest enefepettust, ebaarwamisi, mis kuni nõrgameelsuseni ulatada wõiwad. Sfeigi une mul-jed wõiwad teatud osa etendada. Waige arwab, et temal küllalt põhjust on kättemaksmiseks. Wäga sagedad on nende wale süüdistused suguelu alal. Sealjuures haawawad nad iseendib, jätkuwad en-dib ise mudasse.

Ka kui tunnistajad asjadest, milledes nad ise osa wõtuud ei ole, on hüsteerikud usalduswäär-tujeta. Nad wõtawad juhtumise küll dieti oma mõistusse üles, kuid wastiwad pärastpoole asja-olusi, tihti peale tahtmata, ning arutawad sünd-musi subjektiivselt. Sealjuures sattuwad nad igasuguse kõrwalise mõju alla.

Juristi ja politseiniiku osa on niisugustel juh-tumistel kaunis raske. Hüsteerikuid, kui haigeid, on ijegi arstiidel raske ära tunda. On ju hüs-teeria waimuhaigus, mille üle arstiteaduses siia-maani weel ühtlast waadet ei ole. Ainult ühe juhtnõõri wõiks siin anda: kui teegi naisterah-was üksi kui peatunnistaja üles astub, siis on tarwis wäga hoolikalt tema mõõda läinud elu uurida ja katfuda selgetks teha tema isikliku wa-hekorda kaebelusega. —g.

(Särgneb.)

Kirjadest toimetusele.

Politseiametnikkude warustamine riiete ja jalandubega.

Wastiti hakkab aasta peale antud riiete ja saabaste kandmise tähtaeg mõõda saama ning ühtlast uue warustuse saamise aeg kätte jõudma. Sellepärast tahaksin selle-kohtaste wõimude tähelepanu sellepeale juhtida, et warustuse wäljaandmise kord muudetakse.

Siimese riide ja saapa warustuse wäljaandmisel talitati nii, et politseipeawalitsuse päewakäsu järele anti politseiuilemate kätte tarwiline jagu warustust, nii

istelda ühes üksis ametnikkude arwu järele, ja sinna juure rätsepa ja kingsepa töö raha kindlaks määratud normi järele. Politseiuilemad muidugi kauplesid lin-nas ühele rätsepmeistrile ühise riietewalmistamise ära, ühes kohas ametnikkudega enne läbirääkdes ja nende nõusolekul, teises kohas aga ka ilma sellela. Politsei-ametnikkudele juhutati rätsepa asukoht ja iga ametnik sai sealt riided kätte, üks warem, teine hiljem, nii kuidas rätsep oma tööga jõudis. Kõhe, peale lõpuliku politsei-

ametnikkude riiega varustamist, paistis silma, et nad mitte võit ühte moodi korralikku vormiriideid ei kannu. Nii olid mõnel pool riided võimata lohakat õmmeldud ja tarvitasid ümber tegemist, mõned vormiriided eralduvad sellepoolest, et rohelised tulbid käikste otjas harilikudest lühemad on ja ilma heleroheliste kantideta, sinelitel on kraeb (rohelisteb) liig kitsad, mustad woodrid ainult piha all poolest sinelist j. n. e.

Et politseipeawalitjuse päewakäsu järele täiesti küllaldaselt varustust väljaanti, siis peab küll imestama, kuidas mõnes kohas riided nii napilt ja wormist kõrwale kaldumiseega valmistatud on.

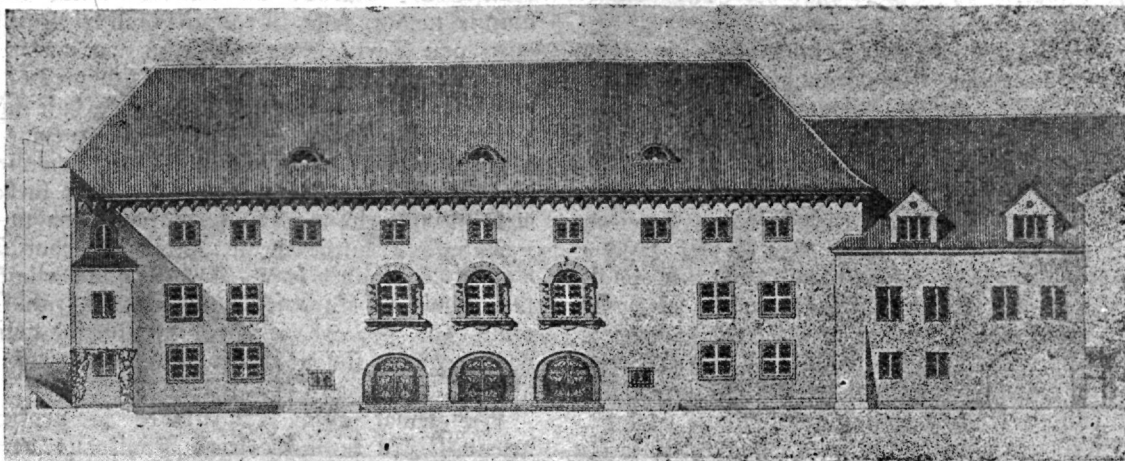
Niisamasugune lugu on ka suwe- ja talimütsidega. On kohti, kus ametnikkudel suwemütside eest ligi pool walitjuse pool määratud hinnale juure on tulnud maksia, kuna mütsid on valmistatud sellesamast rohelisest

kraeridest, millest ülikondade käikste otjad ja kraeb; talimütside eest pole isegi ametnikkudele weel raha wälja antud. Nende ridade awaldamisega ei saa ju muidugi endisi tehtud wigasid enam parandada, kuid saab küll ära hoida nende kordamist tulewituse ja selleks nad awalduw ongi.

Lõpuks wõiks juure lisada, et saadud riide kui ka saabaste varustus tuleks keskkojas, Tallinnas, täielikult iga üksiku ametniku peale ära jaotada ja niisuguses olekus kohaliste jaostonna politseiwõimete kaudu ametnikkudele kätte toimetada, sellest päewakäsuiga kõigile ametnikkudele teatades. Iga ametnik laetaks siis oma äranägemise järele parema kohalise rätsepa juures riided ja kingsepa saapad walmis teha. Kindlasti wõib ette delda, et riided ja jalanõud saats täiesti korralikud ja saadawast valmistamise rahast jattuks täielikult.

— e.

Riigikogu hoone.

Neil päiwil lõpeb Riigikogu hoone ehitus, mis Doornpää lossi hoowi kaunistama saab.

Meie pilt kujutab Riigikogu hoone fassaadi vastu lossihoowi. Kolm kaares wõlwtitud ust wiivad graniidist trepi kaudu Riigikogu eesruumidesse. Sealt lähewad ülles trepid: keskmine — rahwasaadikute ja walitjuse

liigete ruumidesse; teisel korral, eraldi trepp on pealkuulajate jaoks määratud ja wiib kolmandamale korrale rõdule. Kolm teist treppi wiivad hoone sisetestesse ruumidesse. Ülepea on hoones umbes 60 ruumi.

Riigikogu istangute saal ulatab läbi kahest korrast, ta on 22 meetrit pikk ja 13 meetrit lai.

Politseinikkude ümberpaigutamine.

Wõimasel ajal tuleb tihti päewakorrale raiooni ülemate ühest ametikohtast teise ümber paigutamine, mis nii mitutki raiooni ülemat sunnib teenistust politsei alal maha panema ja omale uut elukutset walima. Perekonna inimene, ei saa ju ikka olla weerewa kiwi sarnane, kes iga wäiksema töuke järeldusel teise afupaita lendab ja seal, oma uuel elukohal, samastel oludel ebasü elutseb, kuni uus töuge teda jälle uuele elukohale paiskab. Ei leia perekonnaga inimene, kes, wõib olla, omale ajajooksul pehakele on muretšenud, igal ajal ju wõimalust ümber kolida teise elukohata, sest et see sünnitab oma jagu raskesti, kulust ja on mõnedel juhtumistel koguni wõimata.

Minu isiklikult algasin oma waewarikast politsei teenistust Saaremaa maakonna 15. politsei raioonis 13. weebbruaril 1919. a., seega pea Eesti riigi rajamisel, 100 margalise kuupalgaga; elasin 1919. aasta Saaremaa mäsju üle; kuulasin Tallinnas septembri-kuus j. a. raiooni ülemate IV kurjuse läbi ja andsin eksami heade teadmistega ära. Kuid juba 1. detsembril olin sunnitud ümberpaigutamise pärast ameti maha panema, sest et minul wõimata oli maakonna politsei ülema poolt määratud teenistuse kohta 12. raioonis vastu wõtta. Minul on oma wäikene maja ja 1 desjatin põllumaad 15. raioonis. Mitte tergesti ei lahku inimene teenistusest nüüdsel ajal, kus palgaolud ja eluwõimalused enam wä-

hem rahulolewaks on muutunud. Seda raskem on sel inimesel, kes wastutusriikast politsei ametit juba ligi kolm aastat kitzastes elutingimistes pidanud, kellele see amet juba pea elufutseks on arenenud.

Päewakäsus toonitab maakonna-politsei ülem, et minu ümberpaigutamine sünnib teenistuse kasude pärast, kuid minule jääb arusaamataks, misuguseid wõiwad need teenistuse kasud olla. Olen oma teenistuse

ajal sellest teenistusele suurt kasu tunnud, et ümbruskonnaga, s. o. raiooniga, hästi tuttaw olen, iga isikut ja iga läbitäitu tunnen. Võõras kohas oleksin sunnitud sellel alal pimedast peast kohama. Et küll minusse ast enam ei puntu, siiski soovitan asja huwides tõsiselt järele kaaluda, kas wost kasu asemel kahju ei tule, kui põhjusteta ümberpaigutamisi edasi jattatakse? J. G.

Kohtutoast.

Politsei ja tsiviil nõudmised.

Kas on politsei ametiasutuse nõudmise peale signestatud wastuwaidlemata korras tsiviil wahekorrast tekkunud riigi wõlga sisse nõudma?

Seda küsimust Theodor Teder son'i woliniiku wan. adm. D. Rütli rewisjoni kaebuse peale lahendades, on Riigikohus, otsusega 27. oktobrist 1921 a. (toim. nr. 676), eitawa wastuse annud.

Asjakäik on järgmine: kaubanduse ja tööstusministeeriumi riigitaranduse osakond kirjaga 21. XII. 20 a. nr. 6418 teatas oma Tartu maakonna woliniikule F. Rõõm u'le järgmist: „T/w. nr. 3239 peale teatab osakond, et wabariigil walitsuse otsuse põhjal 2. märtsist s. a. tuleb Teder son'ilt sissenõuda elektri jaama sisseleade eest wõlgnew summa ühes 5% 7. detf. 1918 a. osakonna eeskirja kohaselt nr. 3801, 3. juulist 1920 a., kas Saksa markades, ehk päewakurfiaga Eesti rahas; maha arwatud 32.750 marka, mis 25. sept. 1920 a. Teder son'i poolt Tartu renteisse kwitunai nr. 95528 järele sisse maksetud. Ühtlasi palub osakond Teder son'ile teatada, et kui tema wabatahtlikult ära ei maksa, siis asjale seaduslik käik saab antud.

Järgnewast palub osakond teatada, raha sissenõudmise akti osakonda saates.“

Selle nõudmise andis Tartu linnapolitsei ülema abi Truus 7. III. 1921 a. nr. 3716 all 1 jaoskonna politsei ülemale otseteeliseks täitmiseks.

Tartu-Wõru rahukoosse antud kaebuses seletab Theodor Teder soni woliniik wan. adm. Oskar Rütli, et Tartu 1 jaoskonna politsei ülem nõuab tema wolitaja käest Eesti wabariigil kasuks wõlga wõlatähe järele 7 detf. 1918 a. ja nimelt Saksa markades, olangi, et see wõlg tema wolitaja poolt 25 IX. 20 a. Tartu renteisse ühes protsentidega ära on maksetud. Sarnane nõudmine wõib ainult kodanlise korra järele sündida, seletab kaebaja, aga mitte administratiiv korra järele. Ra ei olla tema wolitaja üksi wõlatähe alla kirjutanud, waid ka weel teine wõlanik.

Neil põhjustel palus politseiülema otsust muuta ja wõla sissenõudmist Theodor Teder

soni käest seisma panna. Wiimane palwe sai rahukoosse poolt rahuldatud.

Asjaarutamisel rahukoosse 13. IV. 21. seletas Tartu linna politseiülema abi, et politsei otsuse järele kohustatud täitma riikliste asutuste käske ja korraldusi ja et käesolewal juhtumisel oleks kaebus pidanud sisseantud olema asutuse wastu, kelle korraldusel politsei teatuse, mitte aga Tartu linna politsei ülema wastu.

Tartu-Wõru rahukoosse jättis Theodor Teder soni woliniiku wan. adm. Rütli kaebuse taajärjeta, leides, et politsei ülem, kelle tegevus ses asjus analoogiline on kohtupristawil toimetusega, käesolewas asjas wastutaw ei ole, kuna kaebada oleks tulnud riigitaranduse osakonna wastu.

Rahukoosse otsuse peale andis Theodor Teder soni woliniik wan. adm. Rütli riigikohutule rewisjoni kaebuse, milles polus rahukoosse otsust 14. IV. 21. a. ära muuta ja politsei poolt erawõla sissenõudmist seadujewastafeks tunnistada.

Käesolewat asja läbiarutades ja prokuröri arwamist ära kuulates, leiab Riigikohus, et kõik walitsuse asutuste ja ametnikkude nõudmised tulewad sarnasteks pidada, millede wastu waielust ei wõi olla, kui neid nõudmisi esitakse mitte oma nimel, waid neile antud wõimu nimel. Kui aga teataw nõudmine tekitab nõudja ja maksja wahel olewast lihtjuriidilisest wahekorrast, s. o. miisuusest, mis wõib ka kahe erasiku wahel olla, siis ei ole temal enam awalikõigusklist iseloomu ja ka wastuwaidlemata nõudmise omadust.

Misugused sissenõudmised eriti wastuwaidlematude liiki kuuluwad ja kes neid sisse nõuab, on äratähendatud muu seas wastuwaidlematude kroonu sissenõudmiste seadustikus (W. S. K. XVI l. 2 j. § 1 ja 2) ja ka Linna seaduses § 137. (W. S. K. II l.). Käesolewal juhtumisel on kaubandus tööstusministeeriumi riigitaranduse osakond oma Tartu woliniikule ettepannud sissenõuda Theodor Teder soni käest elektrijaama sisseleade eest wõlgnew summa ühes 5 %, arwatud 7. XII. 1918 a., kas Saksa markades ehk päewakurfiaga Eesti rahas, selle juures

paludes teda, wolnikku, Tedderson'ile teatada, et kui tema wabatahtlikult ära ei maffa, siis asjale seaduslik käik saab antud.

Sellest ettepanekust selaub, et Teddersoni wastu tõstetud, siwiil wõhekorraft tekkunud, wõla nõudmine oma iselormu poolest ei kuulu sarnaste nõudmistele hulka, mida wastuwaidlemata korras wõib sisse nõuda. Ka ei ole kaubandus-tõõstusministeeriumi riigimoranduse osakonna kirjast 21. XII. 200. nr. 6418 sama osakonna Tartu wolnikkuse nõha, et wõlanem summa tuleks Teddersonilt wastuwaidlemata sissenõudmistele korras sisse nõuda. Seda korra on riigimoranduse osakonna Tartu wolnikk iseseiswalt tarwitusele tõstnud. (Wastuwaidlematute kroonu sissenõudmistele seadustikus (W. S. R. XVI. l. § 52) ja linna-seaduses § 137 (W. S. R. II. l.) on äratõhendamata, misjuures sissenõudmistele politsei wastuwaidlematute sissenõudmistele korras peab täitma. Ei kuulu aga teatav walituse asutuse ehk ametniku nõudmine niisuguste liiki, siis ei wõi politsei sarnaste nõudmistele täitmisele astuda ja peab sellest loobuma. Aga riikliku osutus ja ametnik wõib ja peab ainult seadusepäraste nõudmistele teadlikult täitma, jellepärast ei oleks Tartu lin-

napolitsei ülem käesolewal juhtumisel pidanud kaubandus-tõõstusministeeriumi riigimoranduse osakonna Tartu linna wolnikku nõudmist 3 III. 1921 a. nr. 4050 all, kui mitte seadusepärast, täitmisele wõtma. Et aga Tartu linna politsei ülem seda siiski teagi, siis astus ta omast wõimupirist üle ja rikkus sellea kaheksa Teddersoni õiguskliki huwisi, mispärast Th. Teddersonil adm. l. l. põhjal § 3 põhjal täieline õiguskliki oli politseiülema peale laekust tõsta. Sellest seiufohast wõlgiomine, et Th. Teddersonil õiguskliki oli Tartu linnapolitsei ülema teaduse peale adm. kohtu korras kaetada, oleks rahukoju pidanud tema kaetuse siisusest läbi waatama, aga mitte mormistele põhjustel tagajärgi jätma. — Sellepärast adm. l. l. § 35 põhjal otsustas Riigikohtus: Tartu-Wõru rahukoju osust 14. aprillist 1921 a. äramuuta, niisama äramuuta Tartu linna politseiülema abi korraldus 7. märtsist 1921 a. nr. 3716, Tartu linna 1 jaosk. politseiülema, Theodor Teddersoni käest wastuwaidlemata korras 30.000 marga Sassa rahas ehk Eesti rahas päwakurfi järele sissenõudmistele asjas kaubandus-tõõstusministeeriumi wolnikku Rõõm'u kirja põhjal 3. märtsist 1921 a. nr. 4050. —

Nädala ülewaade.

Riigi 1922 a. eelarwe, riigi ametnikkude palgad, Eesti optandid, Inglis-Jiri-kokkulepe, von Jagowi protsess Saksamaal.

Riigikohtus on walitus 1922 aasta eelarwega esinenud. Eelarwe anti eelarwe komisjoni harutamisele.

Eelarwe näeb ette korraldusi ja erakorralisi riigi kulusid kokku 5.510.262.600 mk., mis ootawate tuludega täiesti kaetud on. Tänuwuse eelarwega võrreldes on riigitulud 876.652.172 mk. wõrd kaswanud. Suurem osa sellest kaswamisest langeb tollimaksu peale, mille suurus 394.997.000 mk. asemel tänuwuse aasta eelarwes 606.900.000 mk. hinnatud. Ka teised tulude allikad, nii kui riigiraudteed, riigimetsad, posti, telegraafi ja telefoni sisetulekud, tulumaks j.n.e. näitawad rõõmustawat pilti järjekindlast riigitulude kaswamisest. Meie riigi majandus hakkab terwenema nendest sügawatest haawadest, mis Eesti raste sõda Wenemaaqa löi.

Käsi käes sellega käib riigitulude wähenemine. Riigikaitse, mille ülewõlpidamine umbes 30 protsenti eelarwest wälja teeb, on oma korraldusi kulusid liini 99 miljoni marga wõrra wähenanud. Siseministeeriumi korraldused tulud ou 271 mil. marga pealt (ümarusest) 262 mil. marga peale alla wiidud. Siseministeeriumi eelarwet oli wõimalik selle läbi wähenada, et üksikud osa-

komad ja asutused liikwideriti ning ministeeriumi eriti ka politsei koosseisu märksa kokku-tõmmati.

Erakorralised tulud on 1017 mil. mk. kuni 643 mil. mk. káribitud.

Oma tulude eelarwet märksa suurendanud on wälis-kohtus, põllutõõstus- ja haridusministeerium. Kohtuministeeriumis olid kuni wiimase ajani palju koosseisuses ettenáhtud kohti wabad, sest et wastawad töõidud meil puudusid, kuna käesolewad kohtuteaekasid töõga üleloomatud on. Selle tõttu oliqi walitus sunnitud kohtuministeeriumi korraldusi eelarwet 195 mil. mk kuni 262 1/2 mil. mk. kõrgendamata. Haridusministeeriumi korraldused tulud on 9 1/2 mil. mk. wõrd tõõsnud. Seal juures pidid nii mitmedki kawatsused meie rahwahariduse alal paremaid rahalisi aegu ootama jääma.

*

Omas eelarwe kõões Riigikohtus puudutas hra rahaminister ka riigiametnikkude palga küsimust. Wenaeagsete palkadega meie praegusi palgasi võrreldes, leidis ta, et nooremad ametnikkud praegau niisama palju saawad kui Wenemaa ajal, kuid wanemate ametnikkude juures on lahtumine üljuur (1 Wene kuldrabla = 190

Emf.). Praegu kulutab riik 1887 mil. palkadeks. Märkja seda summat suurendada on nüüdsetel rahalistel asjaoludel riigil võimata. — Kuid, — seletab hra minister, — tahes ehk tahtmata peame abinõud leidma, et riigiteenijaid Gesti parematesse palgaoludeesse seada. — Muidugi peab selle ülesande teostamisele järkjärgult asuma.

*

Moskva opteerimiskomisjoni andmete järele on kuni juulini s. a. Moskva, Peterburi ja Siberi opteerimise komisjonides Gesti kodafondsusie vastu võetud 79360 isikut, kuna palveid üldse 104761 isiku kohta sisse oli antud. Rõhuv enamuse vastuvõetutest — 97, 4% on sündimise poolest eestlased.

Seeping Ukrainaga ning opteerimise aja viikendus annavad loodetavasti meie valitsusele võimalust kodumaale loondada kõiki neid, kes tahavad oma jõudu Gesti arenemisele pühendada ning oma teadust ja kogemusi Gesti piinal kasutada. Kodumaa jääb ikkagi armsamaks, kui . . . kommunistiline paradiis! . . .

*

Alastabadasid Iiri- ja Inglismaa vahel õhtu waen näib lahendusele jõudvat.

Kes enam ehk vähem Iiri ajalugu tunneb, see teab, misjuures wifadusega Iiri rahwas wabadust püüdnud on. Juba 1174. a. asusid Iiri saarele inglased, kelledele paawst Adrian IV selle saare kinkinud oli. Reformatsiooni tõttu suurenes iirlaste miha sissetungijate vastu, sest et iirlased ise katoliiklasteks jäid. 1598. a. katsusid iirlased mässu läbi oma wabadust taqasi võita, kuid kaotasid suurema jao omast maadest, mis Inglise walitsus konfiskeerida lasi. 40 aastat pärast seda katsusid iirlased jällegi sõjariistade abil inglasi maalt wälja tõrjuda, kuid see mäs surui weriselt alla. Miisama õnnetult lõppes iirlaste mäs Jakob II. kasuks. 1801. a. sai Iirimaa diause oma ehitajaid Inglise parlamenti saata, kuid iirlased oma eesweddaja D'Connell'i juhatusel hakkasid unnia häwitamist nõudma. 1868. a. alandas Inglise walitsus parlamendi walimise tsefusse ning kaotas anglikaani kiriku eesõigused Iirimaal. 1881. a. tuli Iiri maaseadus wälja, mis Iiri rentnikkude käekäitu parandama pidi. Kuid see kõik ei rahustanud iirlasi, kes Inglis-

maa ehitajaid ja ametnikke igatewiisi taga kiufasid ja tihtigi mahatapsid. Gladston'i katsed Iirimaaale oma parlamenti ja omawalitsust anda läksid nurja. Pärast maailma sõda puhkes mäs Iirimaal jällegi lahti ning kestis kuui wimaste päewadeni, kus Lloyd George mäsfulistega läbirääkimisi algas. Wiimased olid wäga raskendub selle läbi, et iirlased täielist iieseiswust ja rippumatust Inglise maalt nõudsid, kuna lõunapoolne Iirimaa — Ulster, mis aastasadade kaupa inqlaste afupaik on olnud, leidis, et Lloyd George lubadused liia kaugele lähewad.

Kokkulepe, mis „Iiri wabariiai“ iieseiswust kindlustab, on üks kõige suurematest Lloyd George teenusdest Inglise maa ees. Ehk küll wiimased teated lasewad oletada, et mitte kõik Iiri parteid selle kokkuleppega rahustud ei ole, on meil siiski põhjust arvata, et see kokkulepe mõlemate parlamentide heakskiitmisest leidma saab.

*

Saksamaal algas von Jagow'i ja teiste tege- laste protsess, kes märtskuul Rapp'i mäsust osa wõtsid. Rapp ise, nii kui teada, pögenes õhu- laewaga Rootsi pärast seda, kui nurja läks tema katse monarhiistlikult korda Saksamaal sisse seada. See protsess tõotab oma põnemuse poolest kõik teised Saksamaa poliitilised huwid ajutiselt kõr- wale liigata. On ju tuntud, kui wäljakutsuwalt von Jagow juba pärast mässu nüüdse Saksamaa walitsuse wõimude vastu üles astus. Reichs- tag'is lihamõtte mässu puhul tekkis kõne selle üle, et walitsus jälle ainult mäsfulisi pahemalt poolt, mäsajaid paremalt poolt, nii kui von Jagow, tahe silma wahale jättes. Kohtuminister tõttas seletama, et von Jagow elukoht olla walitsusel teadmata. Tema wastati, et otstow elab Pots- damis täiesti awalikult, nii et tema elukoht ei wõi ametiwõimudele saladus olla. Kui pärast selgus, et von Jagow ei olnud wahi alla wõetud haiguse tõttu ning kautsjoni eest wabaks las- tud, siis tõttas von Jagow ajalehtedes seletama, et tema omas elus mitte kordagi haige ei ole olnud ning kedagi pole palunud teda mitte pög- risse pista! . . .

Weel üks nähtus, kui mõjuriikad monarhistide ringkonnad weel meie päiwilgi Saksamaal on. —

H.

Sündmused.

Salkond waleraha laialilaotajaid tabatud.

Neil päiwil läks Tartu kriminaalpolitseil korda salk- konna wale 500-margaliste kasutatõhede laialilaotajate jälgile jaada.

Kriminaalpolitseil tegi kindlaks, et Rootsi tän., nr. 29 elutsuw Willem S a a r, Piitwa tän., nr. 38, krt. 7 elut-

sew Hilba S ä g a, Puiestee tän., nr. 71, krt. 3 elutsuw Boldemar W ü ü r s e y p ja Wastse = Kuuste wallas, Kannumetsa talus elutsuw Eduard S a n s i käiwad sa- gedasti Piitwa tän., nr. 62 poemeha Eduard K r i g o l - s o n i juures, keda juba ammu walerahade laialilaota- mises kahtlustati. Kui awalikult tuli, et ülemal nime-

itud istud mõne wale 500-margalise käima olid pannud ja neid paarile mehele müüa pakkunud, wõeti nad kriminaalpolitsei poolt eeluurimiseks wahi alla.

Wahialuste korterites toimepandud läbiotsimiseega soovitanud tagajärgi ei saanud, misfugune asjaolu süüalustele ka põhjust andis oma süüd tangekaelselt salata.

Et tunnistajate waral Pühajärwe walla kodaniku Woldemar Willemi p. Saare ja Luunja walla naiskodaniku Hilda Jaani t. Säga süüteo pealt kate ära kisti, tunnistajad nad endid wiimats wale 500-margaliste kassa-tähtede laialilaotamises süüdi ja seletasid, et on neid suuremal arwul laialilaotamiseks Wastse-Kuuste walla kodanikkude Eduard Jakob p. Krigolsoni ja Eduard Liisa p. Hansi käest ostnud ja 375 marka iga wale 500-margalise eest maksnud.

Krigolson ja Hansi tunnistajad endid pita puitlemise järele ka waleraha laialilaotamises süüdi ja seletasid, et on neid omakord Elitwere walla kodaniku Woldemar Karli p. Müürseppa käest umbes 50 tükki ostnud ja, linna kui ka maainimeste käest kaupa ostes, laialilaotanud.

Pihuni Woldemar Müürsepp on wale 500-margalise laialilaotamiseks Luunja wallas, Suure-Rubina mõisas elutsewa Konstantin Jaani p. Tederi käest poole hinnaga saanud. Septembrikuu lõpul näidanud Teder temale Ugaunia teemajas ühte wale 500-margalist kassatähte ja seletasid, et neid wõib üsna odawa hinnaga eest osta. Et kerge wawaga raha teenida, kästinud Müürseppi enesega esialgu 5000 marka proowi peale tuua, mis ta ka pea käima pannaud. Peale selle ostnud ta weel Tederi käest umbes 20.000 marka ja müünud oma tutawatele Krigolsonile ja Hansile kasuga ära.

Teder on wale kassatähti Tähe tän., nr. 88, krt. 6, elutsewa õemehe — Kopka walla kodaniku Oswald Gustawi p. Schulbachi käest laialilaotamiseks saanud. Ta on umbes paar kuud Müürseppa ja Schulbachi wahemehelks olnud. Wiimane olewat oma musta äri wäga ettevaatlikult ajanud.

Schulbachi juurest läbiotsimisel midagi kahtlustäratawat ei leitud, mispärast ka tema esialgu oma süütegu salgas, hoolimata sellest, et Teder kõik puhtsüdamiselt üles tunnistas. Alles siis, kui juurdluslega selgus et Schulbach peale Tederi ka Petrogradi tän., nr. 84, elutsewa Konguta walla kodaniku Oskar Andreje p. Illisonile 40 wale 50-margalist kassa-tähte laialilaotamiseks ja Rastre-Wõnnu walla naiskodaniku Anna Ariku le maanteel toiduainete eest kaks 500-margalist wale kassatähte oli annud, tunnistas ta oma süüteo üles ja seletas, et on wale kassatähti suuremal arwul laialilaotamiseks Maarjamõisa tän., nr. 9, krt. 5 elutsewa Rastre-Wõnnu walla kodaniku August Karli p. Konja käest saanud.

Juuliku lõpul laenanud osahühijuse „Raud“ osanikud Schulbachi käest augustiku peale 20.000 marka. Wõlatindlustusets saanud tema osanikkude allkirjadega

warustud weksli 23.000 marga peale. Et nimetud wekslit tähtajaks wälja ei ole ostetud, käinud Schulbach oma raha pärast sagedasti osaniku Konja juures, kes selle laenu peasobitajaks olnud.

Korra wõtnud Konja taskust ühe wale 500-margalise kassatähte ja soovitanud wõla tajumiseks walerahadega kaupa teha. Schulbach olnud sellega nõus ja saanud Konja käest iga 7000 marga eest 40 wale 500-margalist kassatähte. Sellest ajast halkanud Schulbach Konja käest saaduid walerahasid hoolega laialilaotama. Suurema osa on ta Tartus ja ümbruskonnas oma abilistega lendu lastanud. Ojalt on walerahaji Illisoni läbi ka Tallinna poole walgunud. Wiimane on neid omakord Suure-Tartu maanteel, nr., 60, krt. 7, elutsewa Rubina walla kodaniku August Jaani p. Reinole edasi müünud, kes 25. novembril kriminaalpolitsei poolt tabati. Reinoli nimetud päewal Türi-Mõiku walla naiskodaniku Abele Tomjonile tangude ja jahu eest korraga 12 wale 500-margolist kassatähte annud.

Wahi alla wõetud A. Konja juurest kõige hoolsama läbiotsimiseega walerahasid ega nende tegemise abinõusid ei leitud.

Et Konja, kes oma süüd salgab, wale 500-margalifi Schulbachile kolmandiku hinna eest müüs, kuna teised laialilaotajad nende eest järk-järgult kallimalt nõudsid, wõib oletada, et tema kas ise walerahade walmistaja on ehk wähemalt nende tegijatega kõige lähemas ühenduses seisab.

Saar, Krigolson, Säga, Müürsepp, Teder, Schulbach, Konja, Mühlberg, Illison ja Hansi on Tartu maakonna wangimajaja paigutatud ja nende süüdistuse materjal kohtuuruja korraldusele saadetud.

Narwa karantiini jõudsid 3 detsembril opteeritud Eesti kodanikud: Karl Abner perek. Undla w. Juulie Antropow, kooliõpetaja, Mustwee w.; Konstantin Bestschastnoi, Wiimssst; Jaan Berenstrauch, Isoru w.; Bruno Dietsenberg, ohwitser, Järwa maak.; Marie Gilmann ja Grigori Höier, Tallinnast; Eduard Grünberg, kooliõpet., Tartust; Klaudia Jürgenson, Kuresaarest; Anton Jürgenson perek., Wofka w.; Walfrid Ilwes, postiam., Paidest; Johannes Janson, Esna w.; Hans Fiop, Wäätsa w.; Liina Kapper lastega, Tapalt; Leida Konn, Rubino w.; Gustaw Kõiwisaar naesega, Wõru w.; Eduard Kuusik, Rubino w.; Paul Käärman, Laewere w.; Johannes Karlson naesega, Pajusi w.; Walli Krebsbach, kooliõpet., Tallinnast; Aleksander Kauberg, Waabina w.; Julius Käis, Karula w.; Hugo Lumi, Grafwere w.; Liili Laiwa, Uderna w.; Efriede Lindental, Pühajärwe w.; Jaan Lõhmus, Haanja w.; Konstantin Leefandt, agronoom, Kaapsalust; Jaan Moks, õigusteadlane, Tänafilma w.; Matias Mullen, Tallinnast; Woldemar Madrus, Narwast; Hindrek Mõttus perek., Koosa w.; Jakob Mõttus perek., Koosa w.; Aleksander Mets, Abroka w.; Woldemar ja Marie Nurt, Wal-

gast; Admilla Nutt, Tallinnast; Elisabet Niklas; sen, kooliõpet, Paidest; Elisabet Oja, Saugaste w.; Mats Plowits peret, Tähtvere w.; Aleksander Pihelegas peret, Haimre w.; Karl Pihl, põllutöö eriteadlane, Võru maak.; Anette Pihlaka, Tallinnast; Olga Formann, Raikvere; Aleksander Pruul, Kuremaa w.; August Põltsep, W. Kooja w.; Minna Preidit, Kurista w.; Alfred Rosenberg peret, raamatupid, Haapsalust; August Riikmanu, kooliõpet, Kägavere w.; August Reinholdt, Taali w.; Kristjan Raudsepp, Noela w.; Edgar Sprint peret, Wutina w.; Andres Sooiar peret, Aleksandri w.; Olga Saks, Laruust, Gustav Supp, Jõhwi w.; August Soosjar peret, ja Paul Traks naesega, Aleksandri w.; Jda Tuul, Tartust; Kihard Urbanik, Antsla w.; Bernhard Wokka naesega, Tallinnast; Johan Wiitmann, Raiküla w.; Peeter Warik, Wutina w.; Jakob Walsiner, Wõhija w.; Eduard Wessin, Graistvere w.; Ewtopi Antropow, agroom, Muustvee w.; Ferdinand Anderson, Tartust; Leontine Assensfeldt, Tartust; Ewald Abolin W. Maarjast; Sinaida Buer, Tõstama w.; Marie Baum, Tartust; Alfred Ewert, Wiru maak.; Woldeemar Einjild, Haimre w.; Elsa Einberg, kooliõpetaja, Tallinnast; Anton Eibah peret, Pada w.; Emilie Eijens Schmidt, Uderna w.; Karl Foden naesega, Tallinnast; Andres Hellat, Saugaste w.; Marie Jesberg, Nõwa w.; Kadri Jäger, Wiru maak.; Oskar Kõwa, rohuteadlane, Murji w.; Samuel Kurus, Peri w.; Elsa Kaufen, Tallinnast; Nikolai Kondratjew naesega, Narvast; Johannes Krinal naesega, Narvast; Paul Kreismann naesega, Wokka w.; Karl Keldjer peret, raudteeinjenieri Tallinnast; Gustav Kurmann, Kullamaalt; Ka, Kapper, Imastu w.; Udo Kriwer, Imastu w.; Maali Korwelt, Keila w.; Tõnis Kriwer, Kõnga w.; Peeter Kreiner, Heimtali w.; Karl Kerner, Särewere w.; Fromholdt Kirsch naesega, kaubandus-teadlane, Kunda w.; Arjeni Kalbus, Häde-meeSte w.; Mihkel Kirs, Kärdaist, Jaan Koppel peret, Noela w.; Georg Liw, Emmaste w.; Julius Lomp peret, Waimastvere w.; Helene Lest, Kogula w.; Tiit ja Juulie Lokota, Raiküla w.; Hindrit Lipmann, Sauga w.; Mihkel Lufsepp peret, kooliõpet, Kooraste w.; Aleksander Lutter peret.

Wiru maak.; Leonore Kortel, Wiru maak.; Liisa Laiwa lastega, Uderna w.; Nikolai Lufsepp, Kooraste w.; Emilie Linde, Paidest; Rudolf Moosin peret, Oswald Moosin peret. ja August Moosin peret, Võru w.; Anna Mihelson, Soosaare w.; Peeter Mölder peret, Kõo w.; Anna Mihelson, telegrafiam., Soosaare w.; Jüri Meomuttel, peret, kooliõpet, Pärsti w.; Liisa Moosin. Laswa w.; Emilie Moosin lastega, Haanja w.; Aleksander Mihailow peret, Wõtkivere w.; Jaan ja Johannes Niiberg peretondadega, Vääne maak.; Anton Nappa, Jaku w.; Liisa Nõmm, Pärnust; Leontine Niimann, Tartust; August Oja, Laatre w.; Herman Org peret, metsailem, Tarvastu w.; Elwine Pahelmann, Tallinnast; Helene Pint pojaga, Ahja w.; Jaan Piison, W. Kuuste w.; Leontine Puura, Tallinnast; Jaan Pihelegas peret, Anija w.; Aleksander Provorow, Peetri w.; Gottfried Pomerants, Tall.; Herman Rebane, Saugaste w.; Juuli Rätt, Põlgaste w.; Wictor Roosenberg peret, insener, Tartust; Mihkel Raudsepp, Kogula w.; Willem Roobah naesega Tallinnast; Johannes Roos peret. Natre w.; Sawwa Sepp naesega, kirikuõpetaja, Torgu w.; Adele Saba, Põltsamaa w.; Lilli Sprent, Wutina w.; Karl Sõrmus, Põlgaste w.; Hugo Sashkin, Wiru maak.; Herman Supp, Jõhwi w.; Elfriede Soken, Kolowere w.; Liisa Sassiian, Rabala w.; Marwara Sepp, kooliõpetaja, Torgu w.; Robert ja Marie Treier, Tartust; Wladislaw Czubarowski, üliõpilane, Baltistist; Feodojia Tjermakowa, Pärnust; Karl Treumann, Wiru maak.; Julius Täht peret, Kaagjärwe w.; Alfred Traß postitel-am., Keila w.; Anna Tjeferskaja, Witold Tjeferski, Tscheslaw Tjeferski, ehitus-insener, Tallinnast; Kristjan Tillart peret, Sauga w.; Emilie Tiido tütreaga, kooliõp., Kudina w.; Trofim Ulekin peret, postiam., Muustvee w.; August Uibokant, Drawa w.; Jüri Utt peret, Põltsamaa w.; Hendrik Weinstein, Lagedilt; Edmund Watter peret, Narvast; Roman Witt, agroom, Pärnust; Helene Waher lastega, W. Maarjast; Johannes Birnast, Mõniste w., ja Marie Amer tütreaga Maidla wallast.

Ametlik osa.

Väewakäskudest.

Eiseministri: 12 detsembril j. a. nr. 32.

§ 1. Alwadan teadmiseks ja täitmiseks wabariigi walitsuse poolt 23. novembril j. o. finnitatud otsuse riigiteelt mitte oskajate ametnikkude kohta:

1) Riigiasutuste juhatajaid kohustada neile allumate asutuste riigiteelt mitte oskajate ametnikkude ja teenijate kiest riigiteele ostamist asjaajantises, nii sõnas kui

tirjas, 1. maiks 1922 a. nõuda; selleks tähtajaks riigiteelt mitte ära õppinud ametnikke ja teenijaid seaduse korras (R. L. nr. 3—1921 a. sead. nr. 25) riigi teenistusest wabastada.

2) Ametkondade tähelepanu juhtida selle peale, et riigi teenistuse koossejades ettenähtud kohtadel wõiwad wäljamaa alamad ainult maksimates seadustes lubatud

juhtumistel teenida (Mst. o. fl. graafid. §§ 41—46). Kõit seaduse vastajatel riigi teenistusse võetud väljamaalased tulevad ilhe kuu jooksul teenistusse wabastada 3. 1. 1921 a. seaduse korras (M. T. nr. 3—1921 a. sead. nr. 25).

Politseipeawalituse ülesannetega:

2. detsembril j. a. nr. 98,

§ 3. Olen tähele pannud, et paljud politseiametnikud, kellele kroonu rewolwrid väljaannud, wiimastega võimata hoolimatalt ümberkäiwad, — neid kordagi ei puhasta, mille tagajärjel rewolwrid täiesti rikkunud ja tarwitusele võimataks jäävad tehtud. Carnafi rikkeid, kus rewolwrid roostesse lastakse, tuleb selle ametniku juhts lugeda kellele rewolwer väljaantud, kui ka wiimase otsetohese ülemuse arwetele kirjutada, kes õigel ajal ei võinud waewaks oma alluwate ameenitkude sõjarustu järelewaadata ja tarwitisi korraldusi teha, et puuduseid, kui weel hilja ei olnud, kõrvaldada.

Juhin siin kõigi politseiametnikkude tähelepanu selle peale, et need ametnikud, kellele kroonu poolt rewolwrid välja antud, wiimaste täiesti korras oletu eest wastutawad on nii saua, kui saua tähendatud rewolwer wiimase arwel loetud saab ja tema käes tarwitada on. Ühtlasi kohustan kõiki ülemaid, politsei ülemast alates, igal juhtumisel oma alluwate ametnikkude käes olewaid rewolwrid jagedamini rewideerida.

Rikkunud rewolwride hind, kui rikked ametnikkude lohatuse läbi ja täiesti wiimastest ära rippuwatel asjaoludel tekkinud, tuleb rewolwri omaniku käest jissenõuda, juhtumisel, kui aga rikkeid paranduse teel mõimalik kõrvaldada, siis parandusraha wiimase kanda jätta.

7. detsembril j. a. nr. 100.

§ 5. Mõned politseiülemad on efinenud järeleparimisega, kuidas taluuda leitud asjadega, millede leidmijest üle aasta möödas ja omanik leidmata. Eeletan tead, mijests, et meil Balti-erajeaduse §§ 738, 739, ja 740 endrijelt makswad on ja nende järele tuleb ka taluutada. Kui endise Gestimaa-tubermangu piirides leitud asja omanik n. n. „termini aasta“ (срочный годъ, — Jahr und Tag) jooksul peale jellekohast politsei kuulutust asjale järele ei ilmu, tuleb leitud asi ehk selle eest raha, kui asi Balti ers. 7 j. § 336 wastawalt ära müüdüd, leidjale välja anda, tema käest aga kuulutuste ja asja alalhoidmise kulujid jisse nõudes.

Ülemalnimetatud aasta pikkujeks loetakse Tallinna, Haapjalu ja Ratwere linnades 366 ehk 367 päewa, aga

Nimetused, kiinitused ja wabastused ameti alal.

Siseministri päewatärguga:

Nimetatud ameti § se kaitsepolitsei Wiru jaoks-konna ülema kohuste täitja Aleksander Lepit sama jaoks-konna ülemaks, 1. detsembrist j. a. arwates.

Wabastatud ametist administratiiv asjade peawalituse ajutise kodakonduse opteerimise komisjoni

Bingkirjadest.

Wabariigi walitus, välisministri ettepanekul, otsustas 25 nowembril j. a.:

1) Litwideerida välisministeeriumi passifofakond 1 jaa-

kõitides muudes maatõhtades üks aasta kuus nädalat ja kolm päewa.

§ 7. Awaldan teadmijeks Wabariigi Walituse poolt 28 oktoobril j. a. häätskiidetud ja Riigikogule kiinitamijeks ettepanud politseipeawalituse ameenitkude ja wabapalgaliste teenijate kossseisu 1922 a. peale.

Ametit nimetus.

Arw.

Ametitnikud.

Politseipeawalituse Ülem	—	1
" " ülema abi	—	1
Politsei-inspektor:	—	1
Djakonna juhatajad	—	2
Laudkonna ülemad	—	4
Käsituseametnik	—	1
Asjaajad	—	3
Raiooni ülem	—	1

Wabapalgalised teenijad.

San. kants. ametnikud	—	5
I. j. " "	—	5
II. " " "	—	5
III. " " "	—	2

12. detsembril j. a. nr. 101.

§ 3. 22. detj. j. a. jääwad VII politsei raiooni ülemate kurgusele ilmunud kurgantid kurgujelt wabastatud ja VIII kurguse algus on 9. jaanuaril 1922 a. kell 12. Põnen politseiülematele ette VIII politsei raiooni ülemate kurgusele saata raiooni ülemaid järgmijel arwul:

Tallinna linna politseist — kuus meest, raudteede politseist — üks, Harju maakonna politseist — wiis, Tartu maakonna politseist — wiis, Wiru maakonna politseist — kuus, Järwa maakonna politseist kolm, Põhjeri maakonna politseist kaks, Wõru maakonna politseist — kuus, Tartu linna politseist — kaks Narwa linna politseist — kaks, Wõljandi maakonna politseist — neli, Walga maakonna politseist — kolm, Põnu maakonna politseist — wiis, Vääne maakonna politseist — wiis, ja Saaremaakonna politseist — neli meest. Kokku 59 raiooni ülemat.

Kurgusele ilmunise tingimised endised.

Politseiülematel täielised nimetirjad saata VIII politsei raiooni ülemate kurgusele ilmunwate raiooni ülemate kohta kurguste juhatajale politseinspektorile mitte hiljemalt, kui 6. jaanuariks 1922 a.

käitjate täitja ametniku kohuste täitja Wiktor Birkenberg, 31 detsembrist j. a.

Politseipeawalituse ülema päewatärguga:

Wabastatud ametist Tallinna politsei 2 jaoks-konna ülema abi Schultzi oma palwe peale 1 jaanuarist 1922. a.

ja kullerpasside wäljaandmise, nende wiseerimise (sisse- ja wälja) registreerimise, b) diplomaatiliste tunnistuste (elamislubade) wäljaandmise, c) lähiteje ajaliste (kuni 5 päewa) sissejõudulubade wäljaandmise, wälisesituste soowituse, d) juhtnõuõride andmise, kokkuleppel sijeministeeriumiga, konsulitele passide ja wiisjade suhtes.

2) Nõusolekut awaldada, et wälisministeeriumi koosseisu jääks alles senisest passiofakonna koosseisust juhataja ja üks ametnik, neid jättes: juhatajat isearaliste käskude täitja ametnikuna poliitilise ofakonna ja ametniku sekretariaadi koosseisu. (Sijeministeeriumi ringkiri 30 novembril j. a. nr. 2.416).

Politseipeawalitjuse ülema ringkiri 13. detf. j. a. nr. 7.042/303. politseiuulematele.

Et 1922 a. täielist ühtlust luua kõigis politseiasutustes kaustikute pidamise suhtes, panen ette 1922 a. eestkätt politseiwalitjustes järgmised kaustikud sissejeda ja wiimased alljärgnevalt nummerdada:

- Nr. 1. — Wabariigi walitjuse otjused.
- Nr. 2. — Ringkirjad.
- Nr. 3. — Seaduste ja määruste eelnõud.
- Nr. 4. — Päewakäskud.
- Nr. 5. — Koosseis.
- Nr. 6. — Kohajoowijad.
- Nr. 7. — Selarwe.
- Nr. 8. — Aruanded tegewuse üle.

Pääle selle järgnekwad nende kaustikute numbrid, mida kohapeal waja on sissejeda. Põhimõte oleks aga

see, et iseseiswate kaustikute nr.nr. wõimalikult wähem saaks ja selleks tulewad kaustikud asja siju järele liigitada peakaustikuteks, mis nr.nr. kannaks, kuna teised, mis töö nõuete tõttu sissejeda waja, abikaustikud oleks. Näituseks on wäljamaalaste kaustiku nummer nr. 10, siis ei tule kausta wabariigi piiridest wäljasaadetud wäljamaalaste kohta mitte enam iseseiswa nr. alla panna, waid selle kaustiku nr. oleks siis juba nr. 10 = a ehk nr. 10 = b j.n.e., see tähendab: ühel peakaustal wõib olla kui palju tahtes abikaustikuid, mis kõik enam-wähem ühesjulgulisi kirju eneses sijaldama peawad.

Weel näitus: päewakäskude kausta nummer on nr. 4, siis tuleb mõista, et sija kuuluvad kõik päewakäskud, mis üldse politseiwalitjuses saadakse, kuid et mitte politseiuulema enda ja peawalitjuse ülema päewakäskud jegi ei sattuks, selleks tehatse kats abikausta: politseipeawalitjuse ülema päewak. kaust Nr. 4 = a ja politseiuulema päewakäskude kaust nr. 4 = b j.n.e. ja aasta lõpul mahutatakse mõlemad abikaustad ühise kaane wahle, mille numbrits on nr. 4. j.n.e.

See kord tuleks sissejeda, alates 1 jaanuarist 1922 a., ja igas politseiwalitjuses tingimata läbiwiia, mis rewideerimisel arwesse wõetud jaab. Samuti tuleb see kord ka jaostondades läbiwiia. Asutustes, kus 8 numbri all tähendatud sijuga paberisi ei jaada, näit. wabariigi walitjuse otjuseid j.n.e., jääb see nr. wabaks ja milgil tingimisel ei tule neis ümberpaigutamisi ettewõtta ehk teisejulgulisi kaustikuid nende nr.nr. all sissejeda.

Westenurf.

Lihksad juuksenõelad.

G. Ch. Bentley.

Seltskond lord Cavymore'i lähemaid sõpru soowitas talle tellida enese näopilti ja lord usaldas selle töö tuntud maali kunstniku, Philip Traint'i hooletks.

Kunstniku rõõmustas see; tihti oli ta seltskonnas lord Cavymore'i näinud ja imestlenud. Kunstniku film tundis huwi jumala karilikuses ja heategewuses elawa lordi poolpalja pea, kullinina ja kalgi huulte wastu.

Esimeste kahe seansi ajal istus lord waitselet; kui aga kunstnik kolmandat korda teda toolile asetask, sõnas ta, wahje aega waitides peale hariliste terwituste, äkitselt: „Mul näib, mister Traint, teil on minu wenna kadunud naise pilt? Seba on nähtud teie ateljees“.

Traint jatkas segamata oma tööd.

„See on lihtne piiatsti etüüd, — wastas ta. — Ma tegin selle siis, kui olin taft waimustud „Karmenis“. Ja, pilt rippus siin, aga teie esimese külasäigu eel wiisite ma ta ära“.

„Wäga etewalik teie poolt, — wentas Cavymore, — kuid ma paluksin teid näidata mulle tema pilti“.

„Hea meelega!“ Ja Traint tõi eesriide tagant etüüdi. Lord Cavymore waatas kaua ja waitselet suure-

päraliselt edasi antud kuulsa lauljanna näojooni ja esimest korda paisis kunstnikule lordi nägu, pehmendub sügawa kurbuse läbi, suursugune ja hingeline.

„Ma annaksin palju teile selle pildi eest, kui nõus oleksite teda mulle andma,“ — sõnas lord.

Traint raputas pead. „Ma ei raatfi temast lahtuda,“ — wastas ta ja jatkas, tõmmates paar laia joont: „Muidugi tahate teada, mispärast ma nii kõnelen? Olge head. Piiatsti etüüd, mis te siin näete, on minule ainute mälestus naiserahwast, kes kord minu ideaal olnud. Willemore Bergeland'i iludus oli imestamiswäärt. Imestamiswäärt oli ka ta hää. Tema heategewus üllatas kõiki. Ma ei olnud iiklikult taga tutaw, kuid minu tuttawatest tundjad teda.“

Lord waitis wahje aega ja sõnas siis pikkamisi:

„Ma arwasin, et te lady Cavymore'i dieti hindate, ehk ma küll enne teisjluguses arwamisest taft olin. Teada saades, et mu wend lauljanna naiseks wõtab, kelle pilita terwes ilmas müüakse, olin wäga kohkunud. Ma ei waidle wastu, mind wihastas ka mõte selle ühenduse peale

ühha Norra talurahwa tütreaga. Kümneaastase tütarlapsena jäi ta waeleks lapselks; sel ajal elas colonel Stainer, kes kalapüügist huiwitub oli, oma abikaasaga Villemore'i wanema wenna maakoahas. Omal neil lapsi ei olnud ja et Villemore neid waimustas, wõtsid nad ta oma lapselks. Seda kõit andis wend mulle kirjalikult teada. Omas kirjäs awaldas ta ka oma aimdust minu tundmuste üle, mis see kiri minus pidi aratama, ja ainult palus luba tutwustada tema pruudiga ja siis kohut mõista. Krusaadaw, et ma esimest juhust tarwitasi wenna soowi täitmiseks“.

Lord Cavymore waitis, mõtetes waatas ta pilti. — „Ta wõlus kõiki ja igaüht — algas ta uuesti. — Kanaa wõitlesin ma enesega, aga warsti peale pulmi wõitis ta ka minu. Kõit ta elu seisis koos suuremeelsetest tungidest ja sügawast elurõõmusest, kuid midagi lapelikku ei olnud temas.“

„Teie ütlejate dieti: Villemore oli haruldane põhjamaa iludus. Kõitsugu uhted mehed põlwitasiwad tema jalge ees, kuid minu wenna abielu oli õnnelikum kõigist, mis ma teadsin. Kuus aastat tagasi, märtsikuu keskpaigas sain Taorminiist kohutawa teate. Ma olin siis alles Kanaadast tagasi jõudnud ja tõttasin wiibimata Siitsiiliasse.“

„Me nägime teineteist; ta paistis rahulik olemat, kuid selle kätte alt lugesin ma eba inimlikku meeleheidet Warsi sain ma teada, et ta ennast selles õnnetuses süüdlasjeks peab.“

„Teie muidugi olete kuulnud, et kerge maawärsimise pörotus nende suwemaja purustas ja rusude alt ta mehe ja lapse surmukhad leiti; ehk on teie ka teada, et lady Cavymore õnnetuse ajal paadiga merel wiibis. Kuid waewalt wõis teile teegi kõneleda minu wenna eelaimdusest, kes nende arastõidu nõudis ja aimas, et neid Taorminos hädaoht waritses; kuid Villemore ajas oma naeruga kõit pahad aimdused ja kahtlused laiali. Meie soontes, mister Traint, woolab shotimaa weri ja niisugused saladuslikud aimdused ei ole meie tühijed... Kümmedal päewal peale nende Taorminosse jõudmist olid mees ja laps surnud. Wenuanaine ei pidanud seda hariliket juhtumiseks.“

„Pörotus muutis terve tema sijemise elu“.

Cavymore waitis, kuna Traint ütles: „Ma tunnen wähe mister Selby't, õigusteadaasst, kes lady Cavymore'i ga kõhe peale tema mehe surma koos oli.“

Lord wastas, et ta ka Selby'ga tutaw on; ta ütles neid sõnu niisugusel toonil, et Traint jutu õigusteadaasstest kõrwale jättis; nad ei kõnele nüüd ta enam selle naiserahwa tragöödiast, kes terve ilmale jäi kuuljaks Villemore Bergeland'iks.

Käis mööda mõni kuu. Lord Cavymore pilt seisis näitusel ja aratas waatajate tähelepanu. Sel ajal sai Traint Arthur Selby käest lahse kirjaliku kutse; adwokat palus teda tulla „õigusteadaasste Frisch, Selby ja Kottontori“ ja määrats selleks teatud päewa ja tunni. „Ma tahaksin, — kirjutas ta, — teile jutustada üht saladuslikku lugu.“

„Ise olen ma ammu selle selgitamisest loobunud, aga, nähes näitusele teie maastud E. näopilti, tuli mul meele,

et te kuulus olete oma osawusega päewawalgele tuma kõige segasemaid saladusi“.

Mõne päewa pärast istus Traint ühes firma toas, kus Selby tegew oli, ja adwokat, kes asjata sõnu raijata ei armastanud, asus kõhe asja juure, üteldes: „Ma tahaksin teiega rääkida Cavymore'i perekonna loost. Mina olin lady'ga koos enne tema enesetapmist, olin tema hooldaja ja ma tahaksin teile kõit teada anda, mis tean, palun teid aga mitte kellegile minu sõnu edasi anda. Algan kümneandast märtsist, see on, sellest päewast, kui lord Cavymore ja ta poeg Taormino furnuaeda maeti. Peale kurwa tseremonii lõppu lasi lady Cavymore kõit oma teenijad lahti, peale toatüdruku, kellega ta Kavour'i wõdrastemajasse üle sõitis. Seal elas ta, harwa oma tubadest wälja tulles. Teadagi, õnnetus tabas teda raskesti, kuid ta ei kaotanud kõrdagi enesewalitsust. Tema mehe wend, praegune paar, sõitis wiiteistkümmedal kuupäewal Taorminosse. Ta oli Kanaadast tulnud.“ — Selby tõstis näpu üles ja kõrdas: „Kanaadast, palun seda meeles pidada! Ta asus ka hotelli elama, oletades lady Cavymore'ga ühes sõita, kui ta natuke juba toibunud on. Alles kaheksateistkümmedamal sai meie firma telegrammi, milles lady kedagi meie efitajatest sinna palus sõita; ta tahtis oma rahalistest asjadest rääkida. Teie mõistate, et lady Cavymore, kel omal juba kaunis warandus oli, mehe surmaga määratu päranduse päris. Niisuguse kiendi soowisi tuli täita.“

„Mina sõitsin Taorminosse. Lady Cavymore wõttis mind wäga lahkesti wastu ja juba esimese kohtamise juures ütles mulle päris rahulikult, et talle tema mehe wiimane soow teada on, ja et ta nüüd ise testamenti tahab koftu seada. Ta kandis oma nõudmised ette ja ma walmistasin paberi ning olin teisel päewal, ühes Briti konsuliga, tunnismehelks tema allkirja juures. Mäletate, Traint, kui ta testament ilmsiks sai, et siis tast palju räägiti? Ei?.. Noh, ta pärandas kaks tuhat naela oma wenuale, Knut Wegerland'ile, Wikklebotate'ist, Norras, ja wiiskümmed naela toatüdrukule, Mary Krog'ile, ta norralane, kes ta juures mitu aastat juba teeninud oli. Suurema osa oma warandusest jättis ta oma mehe wenuale... ja ilma mingisuguse tingimiset! Ma imestasin selle üle; sest ma teadsin, et lord oli selle ühenduse wastu olnud ja ei salganudki seda rahulolematust. Kuid lady seletas mulle, et ükski ei tee tema rahaga nii palju head ilmas, kui lord Cavymore. Selles suhtes oli tal õigus. Räägitakse, lord raistab suurema osa oma sissetulekust heategewaks otstarbeks. Oigu kudas oli, lady Cavymore tegi ta siiski oma warapärijaks“.

„Ja mis lord selle peale ütles?“

Selby kõhatas. — „Ei ole tunnistusi, mis tõendaksid, et ta midagi teadis testamenti siisust enne lady Cavymore'i surma. Ei, niisugusi tunnistusi ei leidu.“ — Kõrdas adwokat pikkamisi. — „Aga ma jatkan oma juttu. Lady Cavymore palus mind jääda temaga ja aidata korraldada ta asju kuni ta arastõiduni Taorminosi.“

Kolmetümendal märtsil sõitis ta viimaks omelti wälja, lord Cavymore'i, minu ja oma tootübrufuga.

„Et lähendada reisu raudteel, oisustas ta esiteks laewaga sõita Brindheshy'sse, siis Weneetsiasse, Weneetsiasst aga edasi raudteel. Kõik laewad mis Brindheshy'it Weneetsia'sse sõidawad, lähewad päewal wälja, ainult lord nädalas peatab laew Port'ist õhtul Brindheshy ja sõidab õhtu kella üheteistkümnene ajal edasi. Lady Cavymore walis nimelt selle laewa, sest et me selleks ajaks sinna jõudsimine. Brindheshy ei peatanud me wälte jeltsfond lina; sõime lõunat ja kella kümneks läksime laewale. Lady Cavymore kaebas peawalu üle ja kadus kohe oma kajuti, mind paludes kedagi enese juure saata, kes ta pileti järele waataks, sest ta tahtis ruttu puhutama hetta ja ei soowinud, et teda keegi olets äratanud. Ma läiti, sin ta palwet. Enne laewa ärajõitu tuli Mary Krog minu juure ja teadustas, et lady juba puhtab ja tästinud ennast hommikul pool kahelja äratada.

„Teatades mulle seda palwet, ruttas ta teise klassi kajuti, kuna mina omateed läksin. Lord Cavymore ei maganud weel; ta seisis, toetades käsi puude najale, seal laewa osas, kuhu tema wennanaise kajuti akn paistis. Mulle paistis, nagu tõuseks pea torm, ja mul oli ka õigus. Mere laenetamine ei seganud mind ja ma magasin wäga hästi. Kolmweerand kahelja ilmus minu kajuti lord Cavymore, kahwatu ja ärritud. Ja seletas et lady Cavymore'i kufagil ei leita; Mary olla pool kahelja ajal lady kajuti astunud ja tühja woodi eest leidnud.

„Ma kirustasin riidepanemiseega ja jooksin lady kajuti. Wälte lasti seisis laual; jamestist tasku ja nahast pakitu olid woodi peale wijatud. Kawunu rahakott hõberahaga ja kasti kaluistiwidega olid kapi peal; seal oli ka kottupandud sedelite, mida te praegu näha wõite. Nii siis, lady kadus õffel ja ei olnud wähematti kahelust, et ookean tema hauaks sai. Kuulsa lauljanna suru teha ei leitudki üles.

„Lord Cavymore leidis nimelt selle kirja ja oli esimene, kes seda luges. Kuna mina sedelit uurisin, isuis ta woodi äärel, kättega nägu kinni hoides. Terwel üle jäänud ajal, mis nüüd järgnes, ametliste ületuulamis te puhul j.n.e., wiibis lord nagu unes, ja minul tuli kõige üle seletust anda. Viimaks tõin ma Cavymore'i Londoni ja wähe aja pärast sai ta teateid lady Cavymore'i wiimasest soowist. Meie reisu ajal ei rääkinud ma talle midagi lady pärandusest. Kui ma mõne aja pärast lordi juure ilmusin läbirääkimiseks lady Cavymore'i isikliku waranduse määramise üle, seletasin, et minu kätte tasku tähtsufeta siuga oli jäänud.“

„Tehke taskuga mis soowite,“ — ütles ta.

„Ja nii jäi ta minu juure, — tunnistas Selby wähe piinlikus toonis. Ka hoidsin ma lady Cavymore'i wiimase kirja alal.

„Siin ta on.“

Selby jäi wait, ulatas lehe Traint'ile, ja kunstniku Almade ees seisis selge ja kindla kätiga kirjutud read:

„Ma armastasin liiga sügawalt ja olin liig õnnelik. Remad surid minu pärast. Ja niijugune õnne lõpp on mulle hirmsam surmalt. See ei ole õnnetus, ei, minu jaoks on kõik kadunud, purustud.

Minu hinges walitseb täielik tühjus.

Siimaani toetas mind otjus, mis mus tekkis nende hukkaajamise päewal, ma elasin selle mõttega, mis praegu lorda saadan. Ma lahtun ilmast, mis mulle wäljatanatamatats jäänud.“

Allpool seigid tähed: V. E. Traint luges mitu korda. neid sõnu täis kirglist kurbitse egoismi, küsis siis: „See on ta harilik käetiri?“

„Ja, aga nagu näha, kirjutas ta wäga paha sulega. Traint, ma palusin teid täna siia sellepärast, et kumtuid olen, teie ostawat asja siisuse tungida. Kuulge siis Peale lady Cavymore'i enesetapmisi ärtas minus kahelus; seda äratasid asjad, mis kadunu tasku jäänud. Ma mõllesin palju, kuid tundlale otjusele ei jõudnud. Selle peale waatamata, on mõned fatud üles leitud ja ma ütlesin enesele: kui minulgi juba korda läts mõnda leidust teha, siis töötate teie, nähravasti, minust palju edurikkamalt.“

Traint tunnistas kirja ja, adwofadi komplimentid tähelepanemata jättes, küsis ta:

„Noh, mister Selby, awaladage siis mulle oma arwamine.“

„Parem mitte, Traint. Selle eest toon ma paar fakti. Esiteks on selge, et see leht on harilikult bloc-note'ist rebitud. Mina näitajin kirja ühele oma tutuwaile, raamatufuupmehele. Sedelit järel waadates, jeteras ta kindlalt, et niijugust paberit terwel Euroopa paberiturul ei leidu, aga skanaaasas olewat ta rohtesti tarwitujel. Edasi. Lady Cavymore ei ole kunagi skanaaasas olnud ja seda bloc-note'i, millest leht rebitud, ei leitud ta iema reijukohwris, taskus, uhe sõnaga kufagil tema kajutis. Ei leitud seal ka julge ega unu.“

„Waadate, tint on wäga halb olnud, halltas-wesine.“

„Jah niijugust tunti wõib türi wõorasestemajaoes leida.“

„Selge on et lady sedelite se wõorasestemajas kirjutas sulega, mis ta toas oli. Kuid paber ei ole gotellist partu. Ma aiman midagi,“ wentas Traint, Selby otja waadates. „Aga teijed asjad, mis taskus olid?“

„Need ei räägi mulle midagi,“ — wastas adwofat.

„Kuid te wõite neid näha.“ — Ja Selby puistas tontsejst kõit jelle siju wälja. „Näete, siin on tasterantf, puundrtops, peegel, wiil küünte jaoks; juufjenwelad“.

„Ja, ja, — pomijes Traint — nõelad.“

Ta pani nad oma peo peale. „Neli juufjenwela, läitiwad, wiist ei kunagi pruugitud, päris uued. Nad ei üle teile midagi, Selby?“

„Ei. Need on päris igapäwased metallist juufjenwelaad ja, tõesti, niitwõrd iaktwaw, et neto waewalt on pruugitud.

„Ja mis see siin on?“

„Kohutarbite, merehaiguse wastu. Kalk oblaati puunduwad. Ma pean seda wäga heaks abinõuks.“

„Ma ei teadnudki, tähendas Traint karpi murides, et seda wäljamaal osta wõib.“

„Lady Gavymore ostis rohu just minu juuresolekul Drindheasy'lt, enne laewa peale minemist.“

„Kas ta weel midagi ostis?“

„Tõesti, ei wõi ütelda, wastas Selby wähe haawatud toonis. Traint pani talle nähtawasti asjata küsimusi ette. — „Ennelõunat käis ta poodides, kuid üffi, ja mina sain taga alles wõõrastemaja söögisaalis kofku.“

„Nii siis, teie ei pannud midagi iseäralikku tähele, — lausus Traint, — peale selle paberi kanaanast ja asjaolu, et ta kirja enne juba walmis oli kirjutanud?“

„Palun, tuletage seda wiimast päewa hästi meele. Ütelge mulle, kui teie lordi ja lady Gavymore'iga koos olite, kas ei torkanud teile midagi iseäralikku silma?“

Selby filitas lõuga. — „Et te niimoodi küsimuse panete, ütlen ma, et nüüd mulle midagi meele tuleb, mille peale siamaani ei ole mõtelnud. Asjalugu on selles. Raks wõi kolm päewa enne meie ärasõitu Laorminost, olin ma wõõrastemaja kontoris, kui post toodi.“

„Ma tahtsin näha, kas mu nime peale kirja ei ole, ja portier ulatas kõi kirjad minu kätte, peale ühe pakitse, mis alles raudteejaamast toodud. Nii pakitakse ainult eftime se klassi magasinides.“

Saadetus paistis raamatu wõi skololadi karbikese moodi olewat, ühe sõnaga, oli umbes katsteiftümmend tolti piff ja kümme lai. Peal olid tal Prantsuse margid;

posttemplist ei saanud ma aru, aga selle eest lugeti pealkirja: „Pr. Mary Frog'ile“; see oli lady Gavymore inetu, kohmata, labase toatüdruku nimi. Noh, Mary, wotas ta posti, ja portier andis talle pakki kätte. Ta ei olnud sugugi imestunud selle üle ja wõttis saadetud pakitse wastu; Selle aja sees tuli lady trepist alla. Nähes saadetust, sirutas ta käe selle järele wälja, nagu oleks see nii olema pidanud; Mary ei lausunud sõnagi wastu. Lady Gavymore pööras ümber ja sammus teise korrale.

„Kuid, kinnitan, tema nime pakki peal ei seisnud ja Mary ei lõikanud nõbrigi puruks. See üllatas mind wäga, aga ma unustajin ka kogu selle sündmuse, sest Lady Gavymore'i järskuse ärasõidu otseuse puhul kogus mul palju tegemist. Kui teada tahate, — lihas Selby wähe ärewalt, nähes et Traint midagi ütelda tahab, — kus Mary Frog elab, wõin ma ainult nii palju teile ütelda. Londonis wõtsin talle pileti Christianside'i, kus ta sugulased elawad; ise oli ta nii äritud et enese eest hoolitseda ei suutnud. Ja lordagi ei tulnud ta mul meele, kuni meil wiistümmend naela ta nime peale saata tuli, mis lady talle jätanud oli.“

„See on kõik.“

Tõlkinud A—da Kr.

(Särgneb.)

Wäljaandja: Toimetuskomisjon.

Wastutaw toimetaja: R. Reinberg.

Kuulutused.

„Eesti Politseilehe“ ühiskuid numbreid müüakse järgmistes kohtades:

Lallimas: „Rahwailitool“ S. Karja t., 23., ja kõik ajalehemüüjad.

Tartus: Kirjastusühisus „D a m e e s“, Promenadi tän. 7 a., Kirjastusühisus „P o s t i m e e s“, Rüütli tän., 9., J. P a l i a l e raamatukaupl., Jaani tän., 18., G. R o h t i raamatukaupl., Promenadi tän., 6., „S õ n a w a r a“ raamatukaupl., Rüütli tän., 17., ja H r a. A. R ä g o, Lia tän., 39.

Rakweres: J. P r i i m a n n i raamatukaupl., U m b e r g i raamatukaupl., J. S a r a p i raamatukaupl., R. E r n a raamatukaupl., K o o l i ö p e t. S e l t s i raamatuladu ja R a k w e r e jaama raamatukapp.

Narwas: G. T a m w e l i u s e raamatukaupl., ja N a r w a jaama raamatukapp.

Wiljandis: H j a f. k o n t. „W a l g u s“, L e s s i tän., 14., T ö l l a s e p a raamatukaupl., T a r t u tän., 9, ja J. L e o k e s e raamatukaupl.

Pärnus: A. K ü n g, W. J t t e r, K o o l i ö p. o s a ü h i s u s „E i i t“, ja J. K a r u raamatukaupl.

Wõrus: Kirjastusühisus „T ä h t“, ja J. S e m m i raamatukaupl.

Paides: Tarwitajate ühisus „I w a“, L e e s m e n t i raamatukaupl. ja H. S e i d e l b e r g i raamatukaupl.

Baltiskis: G i l d e m a n n ja R e e m a n n.

Rurejaares: S a a r e m a a Kirjastusühisus ja T. L i i w i raamatukaupl.

Walgas: J. L e p p i t, („P o s t i m e e s“), ja W a l g a jaama raamatukapp.

Jõhwis: M. R i g g o l i raamatukaupl.

Haapsalus: Kirjastusühisus „L ä ä n e“.

Antslas: R. K i w i raamatukaupl.

Suure-Jaanis: A. M u t l i raamatukaupl.

Umblas: J. D u n.

Tõrwas: I l l i s o n i raamatukaupl.

Ranapääs: R. A b e l i raamatukaupl.

Tapa jaama raamatutapp.
 Sihulas: E. Jukkum.
 Märjamaal: M. Sepp.
 Väike-Maarjas: W. Richlefel'dt.
 Halliste jaam: E. Timma.

Tunnistatakse maksusetaks kaduma läinud isikutunnistused järgmiste nimede peale:

Kalde, Tõnis Mardi p., väljaantud Rõnnu wallavalitjusest. (1563)
 Solowjewa, Lydia Toomase t., väljaantud Tallinna pol. 3 jsk. nr. 14619. (1562)
 Kerbe, Jaan Jaani p., väljaantud Tallinna pol. 3 jsk. (1561)
 Pats, Lydia Friedrich t., väljaantud Tallinna pol. 2 jsk. nr. 11423. (1560)
 Uehendrik, Artur Martini p., väljaantud Tallinna pol. 3 jsk. 1920 a. nr. 10185. (5354)
 Kreek, Emilie Kaarli t., väljaantud ja Rakvere linna pol. 13. jaan. 1920 a. nr. 4230. (4465)
 Moissaar, Anna Luise t., väljaantud Tallinna pol. wal. ((5903)
 Trimann-Juhanjon, Alise nr. 12055 all. (1637)
 Lensmann, Harri Jaani p., väljaantud Tallinna pol. 2 jsk. 16 sept. 1920 a. (1635)
 Siioh, Jaan, väljaantud Tallinna pol. 2 jsk. 5. detf. 1919 a. (1636)
 Wana, Liisa, väljaantud Wõnnu wallawal. 1921 a. nr. 484. (1641)
 Kleika, Mathilde, väljaantud Narva-Jõesuu pol. jsk. 10 detf. 1919 a. (1640)
 Riguliste, Aliide Juhani t., väljaantud Tallinna pol. 2 jsk. 20. aug. 1921 a. (1639)
 Einberg, Aleksander Jaani p., väljaantud Piirsalu wallawal. 20. jaan. 1921 a. nr. 32. (1917)
 Moko, Salme, väljaantud Eõmerpalu wallawal. (1568)
 Wentsel, Kristiine Kustase t., väljaantud Tallinna 3. jsk. nr. 3903. (1567)
 Ermann, Helene Georgi t., väljaantud Tallinna pol. 2 jsk. 8. okt. 1921 a. nr. 2662. (1642)
 Saboloiny, August Aleksandri p., väljaantud Jõhwi pol. jsk. 4. detf. 1919 a. nr. 353. (4525)
 Metsis, Karl, väljaantud Rapla wallawal. 24. aug. 1920 a. nr. 2402. (4918)
 Multer, Marie Heinrichi t., väljaantud Tallinna pol. 4 jsk. (5905)
 Wärawataga, Liisa, väljaantud Tallinna pol. 4 jsk. (5906)

Alwert, Minna Kaarli t., väljaantud Tallinna pol. 4 jsk. (5907)

Tunnistatakse maksusetaks järgmised kaduma läinud dokumendid:

Rõu, Timofei Jaani p., hobusepasi, väljaantud Muhu-Suure wallawal. nr. 221. (5208)
 Rautas, Aleksander, isikutunnistus ja 2 hobusepasi, väljaantud Tallinna pol. 3 jsk. (1559)
 Siimann, Kustas Kaarli p., isikutunnistus nr. 125 ja hobusepasid nr. 8 ja nr. 89. (5013)
 Karu, Prudik Kaarli p., isikutunnistus nr. 11178 ja sõjawäest wabastuse tun. nr. 1016 (2303)
 Alpinse, August Kustase p., sõjawäest wabastuse tun., väljaantud Kalewi malewaft 21. apr. 1920 a. nr. 4381. (5012)
 Bertelson, Karl Martini p., Eesti wawariigi kodakondsuse wastuwõtmise tunnistus, väljaantud ühes naise Liinaga siemin. kodakondsuse osakonnast. (4469)
 Rosenstrauch, Leonhard Johani p. isikutunnistus 26. märtsist 1921 a. nr. 6041 ja sõjawäest wabastuse tun. 10. aug. 1920 a. (4470)

17. jaanuaril 1922 a. kell 10 hommikul saawad Rakke alewis Andres Koftini päralt olewad

kaks naftamootori:

esimene 4 hob. jõuline, hinnatud 35.000 mk. peale ja teine 20 hob. jõuline, rikkes, hinnatud 15.000 mk. peale, riigiwõla tasumiseks enampakkumise teel ära müüdüd. Järwa maakonna politsei ülem Wenda. Sekretäär: Wendach.

4153

Tartu maakonna politsei 3. jaosk. ülem kuulutab sellega, et 29. detf. 1921 a. kell 10 e. l. saab Elwas sama jaosk. kantseleis Jaan Hendrikson'i päralt olew seinakell, laualamp ja kohwi jahwatamise masin mis 532 marga peale on hinnatud, enampakkumise teel otsekohe wäljamaksetawa raha eest ära

MÜÜDUD

temalt sissetuleku maksu, tulumaksu trahwi jne. tasuks 810 marga 90 penni suuruses. Müüdaw warandus on sealsamas oksjoni päewal näha. 2863

■ Hotel „Kommerz“ ■

Wiljandis, Weike Turu tän. 3.

Maalt wõerastele kohane ja korralik sissesõiduks, sooja, puhta tubadega, rohke talli ja kindla hoowi ruumidega. Rikkalik einelaud rutulise teenimisega. Pulma ja muu pidude jaoks suur saal täie sisseseadega 120 inimesele. ∴

Wõistlemata mõedukad hinnad.

3924

Omanik Anna Märtsen.

Wiljandi

Linawabrik

wõtab igal ajal rahwalt linu ja takku ümber töötamiseks wastu, töö korralik ja kiire. Wabrikul on järgmised wastuwõtmise kohad.

Tallinnas: L. Rossow,	Jõgewal: F. Ilwes,
„ A. Laamann,	Sanglas: B. Lääne,
„ „Estita“	Büsiis: F. Hintsow.
Tartus: F. Ilwes,	Taageperas: S. Tomberg,
„ R. Veig,	Wahasius: K. Wironow,
Walgas: Ühjus „Noit“	Elwas: M. Margus,
Paides: A. Ahlmann,	Karksi-Muial: J. Lõhmus,
Pärnus: K. Kõõsel,	Lüri: Tarwitajate ühjus,
Keawas: J. Kallmann,	Suure-Kaanis: Majand. üh.
Rehtnas: Kleemann,	Pilingi-Mõmmes: J. Mikolai,
Kohilas: J. Keisler,	Wõhmas: A. Wõjo,
Lapal: J. Lašur,	Rehras: F. Joseph,
Mõisaküläs: E. Sawa,	Raplas: Kaubatariw. ühjus,
Antsla: Raag,	Ambla-Urawete: E. Eackš.
Wõrus: Wõru linawabrik,	

Wabrik ostab linakaswatajatelt omas hoowis alati häid linn ajakohase päewahinnaga.

3930

Likööri ja weini ladu.

Wiljandis.

Riigi piirituse ladus, Lossi tän. 8.

Soowitab pulma ja pidude jaoks wäljaliku järele kõigeparemaid sorte

Likööri ja weine.

Tallinna, Tartu, Walga ja Wiljandi tehastest alandatud hindadega.

Restoraanidele wabriku hindadega.

3924

Juhatus.

Restoraan „Sakala“.

Wiljandis.

Tartu tän. 2.

Maaltwõerastele kohane ja korralik sissesõiduks puhta, sooja tubadega ja kindla hoowiruumiga.

Soojad ja külmad suupisted igal ajal. mõeduka hindadega. Austsega omanik.

3924

M. Weilmann.

Wiljandis,

Lossi tän. 8. Telef. 116.

Soowitan wabriku hindadega alati suure wäljavalikus portselaan, kiwi, klaas, aluminium, plekk, sawi ja emaleeritud

kausa

ja mitmesuguseid majapidamise tarbeasju.

Suur walik

puudu ja kolonial kaupa, kirjutus ja suitsumaterjali j. n. e.

Müün suuremal ja vähemal mõõdul.

Aupaklikult

3934

M. Weilmann.

Hotel „Metropol“

Wiljandis, Lossi tän. 6.

Telef. 58.

Korraarmastajatele wõerastele kohane kodu. Hea puhas sisseseade ja rikkalik einelaud maitsewate roogadega. Pansion wõistlusteta mõõdukas.

Pühapäewa, teisipäewa ja reede õhtutel kodune muusika.

3924

Omanik Joh. Martson.

A. ANNOK

TARTUS, SUUR TURG 16

== **KOLONIAL** ==
ja WEINIKAUPLUS

5952

Tähelpann!

Jõulupühiks!

Kõige suurem ja rikkalikum wälja-
watik ehteasju
kellades, kuld ja
hõbe asjades.

Ja peigmehed!!! Teile kihla ja
laulatuse sõrmuseid
möödukate hindadega soowitab

S. Luif

Wiljandis, Lossi tän. nr. 15.

3339

C. ja A. ROTHERMUNDT

TARTUS, Raatuse tän. nr. 10

5937

Põllutöömasinate ja riistade ladu.

Soowitab põllupidajatele, aednikudele,
meieritele jne. parematest wabrikutest
põllutöömasinaid ja riistu, nagu uuit.

H. F. ECKERTI wabr. Berliin-Lichtenberg

ECKERTI- wiljaniidumasinad „Diwa“
ECKERTI- heinaniidumasinad „Diksi“
ECKERTI- rehekülwimasinad „Now ja Stella S“
ECKERTI- hobuseredad
ECKERTI- kultuur ja liht teras adrad
ECKERTI- kahe, kolme ja neljasahalised seemen-
damise adrad
ECKERTI kultuwaatorid ja sookündmise adrad
ECKERTI- kartali waoajamise ja muldamise adrad
jne. Wedru äkked „Osborne“ s. tsik-tsak,
seemendamise ja heinamaa äkked, heks-
limasinad ja kõiksugused masinate osad
ja jaod.

Koorelahutajad „Miele“, wõimasinad ja kõiksugu-
sed piimatalituse riistad ja nõud.

Aiatööstuse osakond: Automaatlised ja kä-
sipritsid, külwimasinad ja kittumise
käsiadrad, aianoad, käärid, labidad jne.

Majandus wäikeinventaar: wikatid, luisud,
labidad, wiglad jne.

Emalleeritud ja alumiiniumist kõõgi ja lau-
nõud ja kõiksugused majandus asjad.

Odawa Saksa raha kursi tõttu hinn. wõrdl. odawad.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tallinna Põllumeeste üleriiklisel näitusel ja
Wiljandi Põllumeeste Seltsi näitusel said

Jõhwi õllewabriku õlled
Pilsener

Kabinett ja

Münchener

3923

kõige kõrgema auhinnaga Gesti, Gesti Wabariigi
Põllutöömisteriumi suure hõbe aurahaga kroonitud.

Jõhwi õllewabriku Wiljandi ladu
(asub Lossi tän. nr. 13. Tel. 1.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Räpina paberivabriku kontor

Cartus, Põik tän. nr. 6

Soovitat kõige odavamate vabriku hindadega kõttfugu

kantselei tarbeaineid

nii kui: kirjutus- ja kirjalusvabrik, akti kaanest, laua kartongi, pliiatsid, sulge, tinti jne. Asutustele. Kes tellivad 1000 marga ja suurema summa eest, saab hinnalalandus tehtud ja kaup postiga ehk raudteega ära saadetud. Tellimisi võtavad vastu suusõnaliselt ehk kirjalikult ka kontori osakonnad:

Tallinnas — Biru tän. nr. 7, I. 3

Pärnus — Niia tän. nr. 56

Tartus — Uueturu tän. nr. 15 5956

„Grand-Hotel”

Wiljandis, Suurturg 2 — Telefon 63

Reisijatele korralikud ja puhtad numbri toad

Suur saal

pidustuste jaoks vastava sisseseadega
(mahutab kuni 250 inimest)

Restoraanis rikkalik einelaud

— külmade ja soojade jöökidega —

Teenimine kiire ja korralik. Hinnad mõõdukad
3925 Austusega A. Ormisow

Restoraan „Seasaar”

Wiljandis, Tallinna tän. — Telef. 79

Rikkalik einelaud

ja soojad kodused kabinetid

Maalt võerastele sissejõiduks soojad,
puhtad toad ja avarad talliruumid

Teenimine korralik ja hinnad mõistlemata
odavad

3926

Austusega Maife

Wenn. LEPP

TARTU, Kaubahoov nr. 2

Moodi-, pudu-, ja pesuäri

Alaliselt kõige uuemad ja paremad
hooaja kaubad oma ja väljamaa
tööstuse alt

KALOSSID

Hinnad mõistlemata odavad. Jällemüü-
jatele hinnaalandus 5955

Wiljandi likööri ja weini-
walmistamise osauhisuse ko-
— dumaa loomulikkudest —
marja- ja puuwilja mahladest
walmistatud

LIKÖÖRID, NAPSID ja WEINID,

on kõige kosutavamad ja on
kõigis kodumaa linnade resto-
raanidest ja kauplustest saada

Tarwitajad!

Nõudke ainult Wiljandi puhta
suhkru ja marjamahlaga wal-
— mistatud jookisi —

WABRIKU LADU,

WILJANDIS, Lossi tän. 12
Telefon nr. 39 3929

Tallinna üleriiklisel väljandusel I. auhinna kroonitud

Tallinna üleriiklisel väljandusel I. auhinna kroonitud

GUSTAW JOHNS'I nahavabrik

WILJANDIS,

töötab täies hoos ja soovitab

— kõikisugu nahku —

parajate hindadega, iseäranis

— JÄLLEMÜÜJATELE —

Wabriku juures kaupluses on

otsekohe väljamaalt saadud

NIKEL- ja TERASMATERJALI

LADU

hobuseriistade jaoks, suurel

wäljawalikul 3932

Põllumajandusline kaubamaja

A. Punsep & Co.

Tartus,

Raatus ja Peterburgi tän. nurgal

soovitab omast ladust mõõbukate hindadega kõiksugust metallkaupa, õlisid, wärnitsad, wärwisid, petroleumi, suhkrut, soola jne.

Uus saadetus emallitunud kaupa kohale jõudnud, nimelt: malmist pajad ja teedu potid, ämbrid ja kannud.

Lihakahkimise masinad ja triikrauad. 5954

H. Leoke'se raamatukauplus
ja kirjastusäri Wiljandis.

Ülitsemängude wäljalamenamine.

Mõudke nimekirjasid.

Sagajugu saadetuste aadress:

Leoke, Wiljandis

Telefon nr. 66. 3928

Kuulutage
 Eesti
Politseilehes!

Eeltulewateks pühadeks

soowitan suures wäljawalikus kõiksugu
kuld, hõbe ja uuskuld
asju

nagu kuld ja hõbe tasku- ja käekellasid, kuld- ja hõbe paberossi toose, mansheti nõõpe, shlipsi nõelu jne. — Hõbe ja uushõbe (alpaka) naisterahwa käekotte, kuld ja hõbe medaljoone ja koljeesid, käewõrusid, prosse, puudritoose jne. Kihla- ja laulatussõrmuseid 92 ja ja 56 proow, mitmesuguses paksuses. — Peale selle suures wäljawalikus hõbe lauanõusid —

Hinnad wõistlemata odawad

Kuldsepp H. Pabo,

TARTUS, Aleksandre tän. 6

OSTAN KULDA ja HÖBEDAT ja kõiksugu
KALLID KIWA 1953

Jõulukinõituseks

Ilusaid

portselaan ja fajans laua- ja kohwiserwiise, kohwitasse, piimakannused, praeliudu, taldrikuid jne.

Nikkel ja alumiinium

kohwiserwiise, kandikuid, wõi- ja suhkrutoose, puuwilja ja koogiwaase, koogikorwe, supi- ja teelusikaid, keedupotte, kastrulid, kulpe jne.

Emallitunud

kruuse, pesukausse, keedupotte, kastrulid, kohwikanne jne.

Raudkaupused:

kõiksugu nuge ja kahwliid, kohwi- ja pipraweskid, lihamasinaid, triigimasinaid, wõimasinaid jne.

Klaaskaupused:

likõõri- ja napsiserwiise ja klaase, tee- ja õlleklaase jne. jne.
soowitab suurel ja wäiksel arwul kõige odawamate hindadega

K A U B A M A J A

D. MIRWITZ & POJAD

Politseinikkudele 5% hinna alandust.
Tartus, Raatus tän. 6.

5959 Kõnetr. 383 ja 384.

Tartu maakonna politsei 3. jaosk. ülem kuulutab sellega, et 29. detsembril 1921. a. kell 10 e. l. saab Elwas sama jaoskonna kantseleis Ferdinand Glück'i päralt olewad

kaks hõbe taskukella

mis 650 marga peale on hinnatud, enam-pakkumise teel otsekohe väljamaksetawa raha eest ära

müüdnud

1920. aasta puhtakasu maksu tasuks 1941 marga suuruses. Müüdnaw warandus on sealsamas oksjoni päewal näha. 2862

Kaduma läinud

6004

ifane Shoti lambakoer, pruun, walge frantsiga faela ümber. Teatada Narwa tän. nr. 31, l. 3.

KADUNUD

5. detsemb. NAHAST PORTMONE suurema summa rahaga, sõjawäest wabastamise tunnistusega ja isikutunnistusega, wälja-antud Kõnnu walla walitsusest Aleksander Inkapööli nime peale. Teatada Prii tän. nr. 14, krt. 13. 6002

Tähepanu Jõulupühadeks!!

Kõige suurem ja rikkalikum wäljawalik kõige wiimastes uudistes

Kellades, kuld- ja hõbeasjades mõõdukate hindadega on

L. ARONOWITSCHI kaupluses,

Harju tän. 28 Kõnetr. 17-05

Ostan kallid kiwä, kuld- ja hõbeasju kõrgete hindadega 5489

„Sauer“ pistolid

„Arminius“ rewolwrid

on kohale jõudnud ja soowitan neid kui kõige paremaid taskus kantawaid lasteristtu, mis lastmise juures mitte rikki ei lähe. Peale selle häid

jahipüssa

ja kõitsugu jahi ja lastemoona alati suures wäljawalitus saadawal.

Püssikauplus **M. Basjup**

Pikkjalg nr. 6

Tallinnas

5908

Kaotatud

6 detsembril raha 1550 marka, 3 wiiejalalist ja 2 kahe- kümneviitemargalist, tultes läbi Tatari ja Ohju tänawa kuni Siivalaia tän. Teatada Suur Juhkentali tän. nr. 6, krt. 7. 6001

Warastati

58sel 7/8 detf. W. Tartu tän. 17, krt. 2 sissemurdmise teel, kollatas pruun naesterahwa palit, piisami nahaga kanditud; teine mustjashall, wati peal, helehalli wilaase woodriga; meesterahwa karatul müts, karatul muhw ja tumepruun piisamtrae ning isikutunnistus nr. 418.892 Elfriede Antoni t. Wingel'i nime peale. 6005

Warastati

6006

18/19 sept. s. a. sissemurdmise teel kuld- ja hõbe asjad, raha ja riided, meesterahwa taskus, liira nahkadeft, piikre nahast shall traega. Dstmise eest hoiatakse. Narwa mnt. nr. 14, l. 4. Jul. Johansson.

Warastati

58sel 9. detf. s. a. prof. Korjakowi korterist, Tallinn, Witenhoffi tän. 6, l. 2, must meester. wateeritud palitu, karakutraega, karatul müts, wiitälitond, hall pintfalklitond, triibulised püksid, naister. sinine wateer. palitu, kotiktraega ja manshetidega, hõbe suhkrutoos ja tangid. mõlem. monogr. „H. J. B.“, taskuotite walgest metall. 1000 margaga. 6007

OSAÜHISUS

„CALORICA“
ROOTSI PUNSH

Tehas ja ladu TALLINNAS, Lai tän. 23
Telefon 15-53

Eesti üleriiklisel näitusel kõrgema auhinnaga kuldaurahaga kroonitud

5687

N. Raist ja Ko.

Riide, naha, saapa ja pudukauba kauplus soowitab alati suures wäljawalitus iga- suguseid kaupast.

Pärnus, Müüti tän. 28. Telefon 110
Turu ääres 1 ja 2. „ 143

959

KIRJASTUSOSAÜHISUS
„RAHWAÜLIKOO“
Tallinnas, Suur Karja tän. nr. 23

== Soovitab kohaseid kingitusi Jõuluks: ==

NOORTELE

Pildiraamatud,
Juturaamatud,
Sõduripildid,
Klantspildid,
Taskuraamatud,
Noodimapped.
Raanitsad,
Penaalid,
Penaal-taskud,
Wesiwärid karpides,
Pinslid,
Sirklikastid,
Joonistuslauad
Päewapildialbumid,
Postkaardialbumid,
Salmialbumid,

Taskupliatsid,
Taskunoad,
Taskusulepead.

WANADELE

Kirjataskud ja kirjamaped (nah.)
Naester. käekottid,
Tindipotid.
Tindipotialused,
Ilupappikarbid,
Piltpostkaardid j. n. e.
KÕIGILE KOHASED ON
Gipsist kujud wabadussõja kangelastest ja riigi tegelastest
Ilupostpaberid ja ümbrikud
walged ja wärwilised
karpides j. n. e. j. n. e.

Kaunim kingitus on meie kirjastusel ilmunud
ILUKIRJANDUSLISED JA TEADUSLISED RAAMATUD
eraldi: Mäeküla piimamees; Willi Andi Luuletused;
Koduarst ja Koduapteki; õp. Kallase, Sealtpoolt
kaldalt (waimulik). Pealadus: Wahesaare Willem,
Kodukäijad ja palju teisa huuwitawaid romaane.

== Mudilastele igasugu mängusi ==

Joulupuu ehteid alandatud hindadega

Imeasi on küll see

Et kõik sööwad „DELISSE“

5493

Jõulupühadeks

Soowitan **double ehteasju** maailma

kuulsa firma **KOLMAR & JOURDAN**'i 14⁰/₀, kümne aastase wastutuse peale mõdukate hindadega

K. Aronowitsch,

Harju tän. nr. 28

Kõnetr. 17-05

5489

Kõige odavam ostukoht on

Martin'i kauplus **Pärnus,**

Rüütli tän. nr. 51

Soowitab oma töökojas walmistud oma ja wäljamaa lõngast kõige uuemas moes kõiksugu koetud kaupa, nagu: jakid, mütsid, shallid, spordisärgid j. n. e. Peale selle veel kõiksugu muud pudu, moodi ja riide kaupa. Hinnad kauba headuse järgi wõistlemata odawad. Palun aadressi meeles pidada

Rüütli tän. nr. 51, wastu Endlat

952

MARTIN

**Suitsetajatele
otsustamiseks!**

Ilmusid müügile A/S. „LAFERME“
Tallinna wabriku paberossid:

Nr. 6 — 25 tk. — 50 marka,
„Weel“ — 20 tk. — 25 marka,

ja tubakas „EKSTRA“
mitmesuguste hindadega.

Headusest mitte sõna,
seda otsustawad
h-rd suitsetajad ise!

1638

Kaubamaja

Rumberg, Tuberg & Ko.

Suur Klossi tänaw nr. 18/22
TALLINNAS

Soowitab

Suhkrut

Siirupit

Kartulitärklist

Nisujahu

5666

j. n. e.

Korralikult.

951

Soowitan omast ladust kõiksugu
seina-, laua- ja taskukellasi, laulatuse
ja kigla sõrmuseid, kaela ehteid, me-
daljongiisi, prelokisi, käewõruisi, kõrwa-
rõngaid jne. Parandused ruttu ja
Austusega

J. Harro, Pärnus,
Rüütli tän. nr. 27.

EGON EICHFUSS

NARWAS.

Rohu, wärwi, klaas-kiwi-
nõude ja raua kauplused.

2977

ESIMESE JÄRGU

RESTORAAN-WÖERASTEMAJA

„MOSKWA“

NARWAS, SUUR tän. nr. 30

Einelaud kangete jookidega. Hommiku,
lõuna ja õhtu söögid. Köök, peremehe, kui
wilunud kokka juuresolekul. Sissesõitjatele
hääd numbri toad. Pillard.

3027

Austusega **S. Kudrawtsew.**

W. Jänese

riidekauplus Kaubahoowis nr. 11.

Asutatud 1899. aastal.

Kõige suurem ja kõige wanem Gesti riideäri
Tartus

soowitab omast ladust:

meesterahwa

palitu-, kasuka-, ülikonna- ja püfiriiet, woodririiet, kraesametit jne.

naisterahwa

palitu-, kasuka-, kostüümi- ja willast kleidiriiet, ruudulisi ja joonelisi blunsi- ja kleidi-
riideid, siidikleidi- ja bluusiriiet, bluuši flaneletti ja musta sametit jne.

Bruutpaaridele ja leerilastele

willast, siidi ja wuaal-walget kleidiriiet, afnakardinaid, wooditekke, suurätte, pleekimata
ja pleegitud pesuriiet, kangadime ja kõisfugu muud riidekaupa mitmikseses wäljawalikus.

**Suure läbimüügi tõttu on võimalik kõige
wärskemat ja head kaupa alati kõige
möödukama hinnaga müüa.**

222

Zällemüüjatele en gros hinnad.

